

KATEDRA

Lep pozdrav, dragi bruci!

UNIVERZA V MARIBORU

Odločili ste se, da postanete člani visokošolske delovne skupnosti Univerze v Mariboru. Pred odločitvijo, kje zastaviti visokošolski študij, v Mariboru ali Ljubljani, ste se gotovo seznanili z osnovnimi podatki in posebnostmi obeh slovenskih univerzitetnih središč, zato podroben prikaz Univerze v Mariboru ni potreben. Nekaj podatkov iz njene „osebne izkaznice“ pa kljub temu najbrž ne bo odveč.

Lani so se s samoupravnim sporazumom združile v samoupravno skupnost Univerza v Mariboru: Visoka ekonomsko-komercialna šola, Visoka tehniška šola, Pedagoška akademija, Višja agronomna šola in Višja pravna šola, vse iz Maribora, ter Visoka šola za organizacijo dela in Kranja (Marsikoga čudi, zakaj Kranj k Mariboru. Tovarishi so ocenili, da jim koncept Univerze v Mariboru bolj ustreza). Članica univerze je tudi Univerzitetna knjižnica. Univerza v Mariboru je bila ustanovljena kot štirinajsta v Jugoslaviji.

Vi ste šele druga generacija brucov, ki se vpisuje na Univerzo v Mariboru. To dejstvo bi lahko zavedlo v zmotu, da v Mariboru šele začenjamo z organizacijo visokošolske dejavnosti, vendar ni tako. Že pred 17. leti so prišli v Maribor, enega od štirih Župančičevih mejnikov, prvi študentje. Do letos se jih je vpisalo več kot 40.000, med njimi je bilo okrog 60 odstotkov izrednih oziroma študentov ob delu. Prihajala so dekleta in fantje iz vseh koncev Slovenije pa iz drugih bratskih republik in držav neuvrčenega sveta. Nekaj več kot 12.000 jih je že uspešno zaključilo študij; večina na prvi stopnji, nekaj sto na drugi stopnji, imamo pa tudi že magistre in prav letos pričakujemo tudi prve doktorje znanosti. Večina diplomantov prve stopnje se je doslej zaposlila. Delovne organizacije so jih zaradi njihove uporabne poklicne usposobljenosti rade sprejemale. Manjši del jih je nadaljeval študij na drugi stopnji, do nedavna predvsem v Ljubljani, zadnja leta tudi že v Mariboru; praviloma so bili uspešni. Žal so se mnogi izgubili — nekateri študija niso vzeli dovolj resno, drugi so precenili svoje sposobnosti.

Te dni boste postali visokošolci, študenti — bruci. S tem stopate v novo obdobje vašega življenja na poti do poklica. Upam, da ste si po treznem premisleku, upoštevaje svoje sposobnosti, nagnjenja in predznanje, pa tudi družbene potrebe, izbrali pravilno študijsko smer. Se niste odločili, kot žal mnogi pred vami, po željah staršev, znanec in sugestijah sošolcev, ali celo po modi oziroma konjunkturi v določenem poklicu? Še je čas, da prisluhnete družbenim potrebam — predvsem tehničnih in pedagoških kadrov terja naš dolgoročno in srednjeročno zastavljeni družbeni razvoj — in svojim resničnim nagnjenjem; kajti kdor poklica ne opravlja z veseljem in notranjim zadovoljstvom, ta ne bo nikoli posebno uspešen, pa tudi boljši osebni dohodek ga ne bo osrečil. Ko vas bodo te dni po šolah podrobneje seznanjali s posebnostmi in zahtevnostjo študija, dobro prisluhnite in pretehtajte. Ne čakajte, da vas bodo prvi neuspehi pri izpitih pripeljali do spoznanja, da je bila odločitev nepravilna.

Verjetno ste že slišali, da z uspešnostjo visokega šolstva nismo posebno zadovoljni; preveč je osipa, premalo študentov v rednem roku in tudi sicer uspešno konča študij. Analize nakazujejo vrsto vzrokov za ta družbeno škodljiv pojav, med njimi je vedno kot zelo pomemben faktor študent — brez sprotnega stalnega in poglobljenega dela ne more biti uspešnega visokošolskega študija. Ne razumite akademske svobode napačno,

kot svobodo odločanja, ali boste ali ne sodelovali pri predavanjih in drugih oblikah organiziranega pedagoško raziskovalnega procesa, svobodo pohajkovanja po raznih lokalih ipd.

Akademska svoboda naj vam pomeni svobodno izbiro in sproščen odnos do poklica, možnost individualnega poglobljanja v razsežnosti strokovnega področja, svobodo lastne ustvarjalnosti in sprejemanje polne odgovornosti za sprejete obveznosti. Učni načrti in režim študija so grajeni tako, da zahtevajo od študenta, ki želi biti uspešen, polno delovno zavzetost in kar se da smotrno uporabo časa. Uvajanje kurzega sistema študija ter načela semestra za semester in leto za leto, nalagata študentom in učiteljem več skupne odgovornosti za rezultate študija.

Sebi osebno in družbi boste naredili veliko uslugo, če se boste aktivno vključili v prizadevanja za korenito reformo visokega šolstva, neposredno pa za izboljšanje stanja na šoli, na katero ste se vpisali. Mogoče se boste nekateri sedaj prvič neposredno srečali s samoupravljanjem. Na zborih študentov in z drugimi oblikami osebnega izjavljanja ter prek svojih delegatov boste soodločali o vseh pomembnih vprašanjih življenja in dela v temeljni in delovni organizaciji, kakor tudi na Univerzi. Mimo in brez vas študentov ne more biti sprejet noben samoupravni akt. Imeli boste pravico in dolžnost, da odločate o vsebini in obsegu študijskega načrta, o izpitnih rokih, o finančnih vprašanjih in tudi o tem, kdo naj bo izvoljen za vašega učitelja. Postanite resnični samoupravljalci! Sprejmite pravice in dolžnosti s potrebno odgovornostjo. Bodite čimbolj samostojni, kritični in zahtevni, toda hkrati tudi pripravljeni opravljati svojo osnovno nalogo — študij z vso resnostjo.

Naša samoupravna socialistična družba potrebuje številne delovne in ustvarjalne strokovnjake ter razgledane samoupravljalce. Izkušnje namreč prepričljivo dokazujejo, da o uspehih v proizvodnem procesu odločajo predvsem kvaliteta medsebojnih človeških in družbenoekonomskih odnosov, stopnja organizacije delovnega procesa ter kvaliteta strokovnih sposobnosti in delovnih navad v procesu udeleženi. Zato ne študirajte zaradi ocen in diplome, temveč osvajajte znanje, s katerim boste jutri skupno z drugimi delavci v združenem delu ustvarjali nove materialne in duhovne vrednote.

Ko vas, drage bruculje in bruci, pozivam k resnemu delu, pa seveda ne mislim, da bi morali vse dneve in noči presedeti ob knjigah. Če velja pregovor, „da človek ne živi samo od kruha“, potem naj velja tudi „da študent ne živi samo od študija!“ Želim vam prijetno študentsko življenje, izpolnjeno z mnogimi lepimi dožitvi, prijateljstvom in plemenitim tovarištvom. K sodelovanju vas vabijo Zveza socialistične mladine, KUD „Študent“ s svojimi sekcijami, Katedra in mnoge športne organizacije v Mariboru. Veseli vas bodo v gledališču, na koncertih in razstavah, na množičnih manifestacijah in športnih prireditvah. Ne odrecite se prijetnemu kramljanju v tem ali drugem lokalu, niti plesu in drugim oblikam razvedrila in zabave. Živite polno življenje mladega človeka, ki pa se zaveda, da je pred starši in družbeno skupnostjo prevzel delovno nalogo, ki jo hoče v mladostnem ponosu uspešno opraviti.

Dobrodošli in naši sredi, pričakujemo vas kot dobre delovne tovariše!

REKTOR:
prof. dr. Vladimir Bračič

P-1976/1785

Od rubrike do rubrike

Študentski list Katedra sestavljajo štiri rubrike, od katerih bi likovno le omenili, ker je spremljevalka vseh ostalih rubrik in zapisovalka dogodkov, kot so jih videli karikatristi, fotografi in ostali likovni mojstri.

ŠTUDENTJE IN VISOKO ŠOLSTVO je najmočnejša oziroma najštevilčnejša rubrika. Sestavljajo jo študentje iz vseh višjih in visokih šol v Mariboru. V zadnjem šolskem letu se je izkazala s prodornostjo, saj je poleg pogovora z uredniki internih glasil po šolah in zbiranja informacij s šol in univerze sodelovala tudi na vseh važnejših sestankih kot zapisovalka in komentatorica, sodelovala je na seminarjih, ki so jih prirejale družbenopolitične organizacije na univerzi, pri tem pa je izdajala tudi občasno — mini Katedro. Poleg te dejavnosti je rubrika „Študentje in visokošolstvo“ izvedla tudi anketo — „Jaz — Spolnost — Ti“ in anketo „Obvezna šolska praksa“, tudi ekspresne ankete o raziskovalnem delu na univerzi in uvajanju marksizma v vzgojnoizobraževalne programe. Izpustila je le delegate in njihove obveznosti, kar pa bo z uspehom verjetno nadoknadila v novem šolskem letu!

POLITIKA IN GOSPODARSTVO je poleg tradicionalnega študentskega spremljanja dogodkov v družbi, krepko pomagala tudi rubriki študentje in visoko šolstvo, predvsem pri anketah o obvezni šolski praksi in uvajanju marksizma v učne programe. Svojo prodornost je rubrika potrdila z javnimi vprašanji odgovornim o reševanju ključnih problemov študentskega življenja — o študentskih domovih in štipendijah, pozabila ni na tlačen v Afriki, zatirano manjšino v Avstriji, organizirala je debatne večere v okviru aprilskih študentskih iger, aktivno sodelovala na seminarju za vodstva OZSMS na univerzi, pisala o varstvu pri delu in nesrečah pri delu, razmišljala o osvajanju zakona o združenem delu med študenti (kar bo delala še v naprej) in zapisovala iskricke iz gospodarstva. V tem šolskem letu bo poleg rednega, že uhojenega dela, poskusila rešiti še vprašanje o odnosih med Univerzo in družbo (v ožjem smislu — občino in regijo).

KULTURNA RUBRIKA je poleg zbiranja vesti o kulturnem udejstvovanju študentov poskušala študente tudi osveščati, zaradi tega je razmišljala o kulturi kot o predpogoju za celovit razvoj mlade osebnosti, se spustila v prepir in iskanje poti za enakopravnejši položaj mladih, še neafirmiranih likovnikov med starejšimi in bolj znanimi, ocenjevala je mlade literate in izdajala literarno prilogo Obrazi ter aktivno sodelovala na literarnih večerih ter drugih javnih prireditvah. V tem šolskem letu bo svojo dejavnost še razvijala, pomembno pa bo njeno delo v okviru „Tedna Komunistična“ na mariborski univerzi v novembru letos.

KATEDRA

ŠTUDENSKI LIST, MARIBOR, 8. 9. 1976 LETNIK XVII. ŠT. 1
CENA 2 DIN

Izdaja univerzitetna konferenca zveze socialistične mladine na mariborski univerzi

Glavni in odgovorni urednik
Marjan Vešnar

Sekretarka uredništva:
Ema Lampreht

Študenti in visoko šolstvo:
Darko Koren, Danica Cmrečnjak, UREDNIK Melita Lampret, Zlatka Novak, Janez Bratkovič, Darinka Benčina, Jelka Muzlovič

Politika in gospodarstvo:
Brane Srčnik, UREDNIK Drago Pišek, Janko Siranko, Mik Rebernik

Kultura:
Lojze Klemenčič, Marija Šuta, UREDNIK Bojan Peče

Likovnost:
Mario Vetrin, Silvije Popovič, Dušan Ivanišin, Jožica Fideršek

Tehnični urednik:
Marjan Hani

Lektor:
Janez Cundrič

Katedro sofinancirajo: Univerza v Mariboru, UK ZSMS, Izobraževalna skupnost in kulturna skupnost Slovenije, Uredništvo in uprava Ob parku 5, 62000 Maribor, telefon 22-004, tekoči račun 51800-678-31846. Nenaročenih slik in rokopisov ne vračamo. Cena izvoda je 2,00 din (letna naročnina 25,00, za ustanove in podjetja 30,00 din). Tiska ČGP Mariborski tisk, Maribor

ŠTUDENSKI LIST KATEDRA IN UNIVERZITETNA KONFERENCA ZSMS na UNIVERZI MARIBOR razpisujeta naslednja prosta mesta v študentskem listu KATEDRA:

- Glavni urednik
- Odgovorni urednik
- Uredniki rubrik:
 - politika in gospodarstvo
 - študentje in visoko šolstvo
 - kultura
 - likovnost
- člani rubrik
- sekretarka uredništva

Pogoji:

- za glavnega in odgovornega urednika se zahteva, da kandidat dobro pozna problematiko dela študentov na Univerzi v Mariboru, da je reden študent te univerze in vključen v njeno družbenopolitično dejavnost;
- za urednike rubrik se poleg zgornjih pogojev zahteva še poznavanje tematike (npr. kulture. . .) in veselje do dela ter spremljanja aktivnosti na področju, ki ga rubrika zajema;
- člani uredniškega odbora morajo biti redni študenti Univerze v Mariboru in imeti veselje do pisanja;
- sekretarka uredništva mora biti redna študentka Univerze v Mariboru (lahko je tudi dijakinja) in mora obvladati strojepisje (izredne hitrosti niso potrebne).

Vse prijave s kratkim življenjepisom pošljite do 20. septembra 1976 na naslov: UK ZSMS Maribor, Tyrševa 23, 62000 Maribor, s pripisom — za Katedro.

Vse prijavljene bomo poklicali na razgovor!

Teden Komunistična in Katedre

Od 20. do 25. novembra bo v Mariboru Teden Komunistična na temo: ČLOVEK — DELO — KULTURA.

Študentski list Katedra sodeluje pri organizacijskem odboru tega tedna pri Univerzitetni konferenci ZKS Maribor in bo pripravila naslednje:

- organizirala bo literarni večer, na katerem se bodo predstavili mladi literati iz Maribora; večer bo popestren z eksperimentalno glasbo in filmskimi posnetki študentske amaterske skupine;

- uredniški odbor bo pripravil tudi pogovor z vodji organiziranega kulturnega ustvarjanja v Mariboru;

- sledi anketa o tem, kaj študentje čitajo in kje dobijo literaturo;
- razpisan bo nagradni natečaj za dramska dela iz študentskega življenja;

- pripravljena bo likovna razstava, ki se bo selila iz šole na šolo;
- Katedra bo organizirala razstavo svojih literarnih prilog;
- organizirala bo debatni večer o možnostih vpliva na tematiko izbire za kulturno samoudejstvovanje študentov in

- najvažnejše: simpozije na temo človek, delo in kultura s posebnim poudarkom na vlogu kulture v vzgojnoizobraževalnem procesu — v splošnem smislu in posebno, kot kultura medsebojnih odnosov in sproščanje kreativnosti mladega socialističnega strokovnjaka.

O vseh akcijah boste predhodno obveščeni, že sedaj pa vas vabim, da bi v čim večjem številu sodelovali.

Za programski odbor: Marjan Vešnar

UKINIMO KATEDRO

Vsakdo med nami ve, ali vsaj domneva, čemu že šestnajst let na mariborski univerzi obstaja študentski list Katedra. Marsikdo pa ne ve za očitke, ki jih za svoje ne preveč priljubljeno delo prejema uredniški odbor, kakor tudi za materialne težave, s katerimi se srečujemo iz leta v leto. In danes je prekipelo!

Neustrezna vsebina

O vsebinskem konceptu Katedre se pogovarjamo na skoraj vsakem sestanku uredniškega odbora, sveta Katedre, poleg tega pa še na skoraj vseh družbenopolitičnih forumih in vodstvenih samoupravnih telesih na univerzi. Naj navedem samo nekaj ugotovitev, ki so jih na simpozijih, letnih konferencah in podobno navedli razni referenti: v Katedri je treba poglobiti razmišljanja o vzgojnoizobraževalnem procesu, ustrezno družbenopolitično obveščati študente, v vsebinski koncept vključiti vse važnejše družbene spremembe, razmišljati o družbeni samozaščiti univerze... pametne glavnice so to iz sestanka do sestanka ponavljale glasno in jasno, vendar se še ni zgodilo, da bi kdo od teh res napravil to kar je zahteval v kolikor ni k njemu prišel kak član uredniškega odbora. Po drugi strani pa so jih seveda polna usta o neodmevnosti Katedre in o tem kako se v tem listu ozka skupina izživlja in soli pamet drugim. Zakaj eno in drugo mi ni jasno.

Uredniški odbor je v tem šolskem letu odstopil od togih in ustaljenih oblik dela in poskušal navezati z bralci tudi neposredne stike — okrogle mize, ankete in intervjuji, pa na vse, čeprav večkrat zelo tehtne ugotovitve ni bilo odziva. Obenem pa se razmišlja, da bi ustanovili posebne informacije za univerzo in informacije za delegate. Prvo

Vpisi ukaželjnih

Na voljo so že prvi podatki o vpisih na nekatere jugoslovanske univerze. V času nastajanja tega poročila imamo na razpolago podatke iz Maribora, Zagreba, Titograda in Beograda, drugod pa še raznorazni „referati za ...“ ne delajo oziroma so šele v začetnih prebujevalnih premikih. Torej, 17. avgusta 1976 je bil položaj takšen:

MARIBOR

Na Višjo agronomsko šolo se je vpisalo 86 rednih in 36 izrednih študentov. Študirali (?) bodo na oddelkih za tehnologijo s pospeševanjem kmetijstva in na oddelku za kmetijsko strojništvo. Podatki za Visoko tehniško šolo so še nepopolni: na prvo stopnjo se je vpisalo 516 rednih in 204 izredni študentje, na drugi stopnji pa je večji vpis izrednih študentov — kar 107 jih je v primerjavi z 21 rednimi (upoštevani so oddelki v Celju). V Visoko šolo za organizacijo dela v Kranju se je vpisalo 120 rednih in 438 študentov, ob delu v centrih v Celju, Kranju, Ljubljani, Mariboru, Novi Gorici in Sežani (prva stopnja) in 129 izrednih ter 46 rednih (druga stopnja). Na Višji pravni šoli je že vpisanih 135 rednih in 314 izrednih študentov, 130 bodočih (?) brucov pa bo še moralo opraviti ustrezne preizkuse znanja. Prav tako bo preizkus znanja za 74 bodočih brucov (vprašaj ravno tako velja) na Pedagoški akademiji, vpisanih pa je že 326 rednih in 70 izrednih študentov. Za VEKS so znani podatki samo s prve stopnje: 411 rednih in 676 izrednih zelencev.

ZAGREB

Podatki še niso popolni, na 23 fakultet se je letos vpisalo okoli 8000 študentov. Največji naval je na medicinsko fakulteto, na stomatologijo in ekonomsko fakulteto. Izmed 1300 prošenj, ki so prispelo na medicinsko fakulteto, bo s pomočjo vseh mogočih preizkusov znanja sprejetih 350

vprašanje: Zakaj imamo potem že ustaljeno obliko informiranja, če je (ob vseh stabilizacijskih prizadevanjih) ne vidimo in želimo informiranje razbijati.

Finance — križ božji

Občutek imam, da so dotirane dejavnosti še vedno povsod sprejete čisto proračunsko in zaradi tega v precej odvisnem položaju od financierja. V naši družbi se še vedno ne znamo otrestiti občutka, da sredstva, s katerimi razpolagamo niso osebno naša sredstva ali sredstva kakšnega foruma, ampak sredstva družbe, ki jih moramo pametno razdeliti, z močno zasedbo samoupravnega obnašanja pri tem, seveda. In kako je pri Katedri.

Študentski list Katedra prejema dotacije iz sredstev Republiške izobraževalne skupnosti, preko univerze in preko Univerzitetne konference ZSMS. Velik del sredstev se po tej poti preliva preko univerze in tu vsa stvar ne teče preveč gladko. Na začetku leta se predvidi porazdelitev sredstev, napravi se program in terminski program pošiljanja dotacij (npr. za Katedro ob tromesečjih). Vse skupaj se seveda samo predvidi, kajti dotacije odgovorni še nikoli niso poslali v naprej določenem (in seveda na svetu univerze potrjenem) redu, ampak šele takrat, kadar je kdo od Katedre stopil na univerzo in zaprosil za sredstva. Je to samoupravno ali proračunsko obnašanje, presodite sami; meni pa se poraja vprašanje, zakaj so potem sredstva sploh določena, zakaj namenjena za Katedro, če je treba na to vedno nekoga spominjati — in zadnji primer: v začetku tega leta je bilo dogovorjeno, da ostanejo zaradi še neizdelanih novih kriterijev delitve sredstev iz šol za občudnijske dejavnosti, v veljavi do začetka novega šolskega leta, še stari kriteriji — ali konkretno — za Katedro po 50.000 dinarjev na tromesečje (pet starih milijonov). Dobili smo kajpak le dva obroka, za tretjega, ki bi naj omogočil izid te številke Katedre pa sem dobil obvestilo, da se je financiranje spremenilo in da moram dobiti sredstva preko univerzitetne konference ZSMS, ki pa je prejela le redno četrtletno dotacijo, v višini 25.000 dinarjev — kar je seveda neprimerno malo za njih in Katedro skupaj. Na vprašanje kako je do tega prišlo, so mi v računovodstvu odgovorili, da je o tem obveščen študent prorektor in da ve on o tem vse!

Drugo vprašanje: ali je možno v samoupravni družbi preko noči spreminjati metode dela, brez predhodnega informiranja tistega, ki bo s tem prizadet in — kaj ima študent prorektor pri financiranju Katedre, če seveda sprejememo tezo, da je naš ustanovitelj in izdajatelj UK ZSMS in da člani Katedre (kot verjetno povsod drugod) lahko zastopajo mnenje Katedre le z pooblastilom odgovornega organa (za dodatno pojasnilo: študenti prorektor ni imel pojma, zakaj nismo dobili redne dotacije za tretje četrtletje).

In še — samo v razmislek: pred dvema letoma se je pričelo resno delo na pisanju in preciziranju družbenega dogovora za izdajanje, financiranje ... mladinske periodike v Sloveniji. Dve leti se že vleče to resno delo, redno je treba pošiljati (in predhodno seveda izpolnjevati) malo morje nekih obrazcev na kar dva naslova, haska pa nikakršnega!

Zaključno vprašanje: zakaj je potreben študentski list na univerzi, ki še ni spoznala, da smo študenti in pedagoški delavci skupaj odgovorni za kvaliteto samoupravnih odnosov (v polnem pomenu in obsegu) in da je študentski list potem last vseh in, zakaj so težave pri financiranju takšne dejavnosti in — zakaj družba tako pomembnih vprašanj ne zna (ali ni sposobna) pravočasno rešiti. glavni in odgovorni urédnik Marjan Vešnar

bodočih ranocelnikov, ekonomistov bo 550 (prošenj 1700); drugod pa ni „nič novega“ — pravo 650, filozofska fakulteta 1200, itd. Zanimivost: Republiški sekretariat za prosveto, kulturo in telesno kulturo je predlagal, da bi štipendistom Titovega sklada in vsem študentom (bodočim) iz delovnih organizacij ne bilo treba opravljati obveznih preizkusov znanja. Srednješolci (ne glede na to, katero šolo — srednjo — so končali) imajo iste pogoje vpisa.

TITOGRAD

Vpis traja do 5. septembra. Prostora je na ekonomski, pravni, tehniški, elektrotehniški in strojni za 820 rednih in 356 izrednih študentov. Kjer bo želja večja oz. prostorskih možnosti, bodo potrebni preizkusi znanja (od 10. — 15. septembra).

BEOGRAD

Fakultete v Beogradu bodo letos sprejele okoli 15.000 rednih in izrednih študentov. Prorektor beograjske univerze dr. Vojislav Petrović je (ine posebej za naš list) povedal nekaj o letošnjem vpisu: ... „Letos so samoupravni organi univerze sugerirali fakultetam, naj vpis študentov uskladijo s težnjami o kvaliteti in učinkovitosti pouka, oziroma naj sprejmejo toliko študentov, kolikšne so njihove prostorske, kadrovske in materialne možnosti. Fakultete so se s tem strinjale in same določile število študentov, ki jih bodo sprejele. Kakor je znano, bodo sprejemni izpiti na skoraj vseh fakultetah. Tisti, ki ne bodo mogli postati redni študenti, bodo lahko študirali ob delu. Za to kategorijo izrednih študentov veljajo isti vpisni pogoji kot za redne. Na skoraj vseh fakultetah bodo za njih organizirali posebna občasna predavanja z zelo strnjanim gradivom, kar zahteva še dodatne napore. Tisti pa, ki ne bodo mogli študirati niti redno niti izredno, se bodo lahko vpisali na fakultete v Kragujevcu, Nišu in Novem Sadu.“

Če je že ves sestavek v znamenju števil, pa še tole: od 5298 študentov, ki so se vpisali v prve letnike mariborske univerze (visokošolskih zavodov) v šolskem letu 74/75, se jih le 1771 (!) v šolskem letu 75/76 vpisalo v drugi letnik. Barčica po morju plava ...

Andrej Fištravec

Čvrstejša in enotnejša organizacija zveze komunistov

Spoznanje, da univerza kot asociacija višjega in visokega šolstva ni samo kraj za oblikovanje mladega strokovnjaka, vedno bolj prevladuje na mariborski Univerzi. Širše družbeno spoznanje, da mora visokošolski študij biti tudi „šola“ samoupravljanja in družbenopolitičnega udejstvovanja najširšega kroga študentov, postaja v tem obdobju že realnejše. Vnešenost teh zahtev v sistem izobraževanja je v veliki meri rezultat dolgoletnih naporov višjega in visokega šolstva v Mariboru in ob tem tudi razgibanega družbenopolitičnega dela.

Posebno vlogo pri teh in vrsti drugih nalog, ki jih zastavljajo programske smernice delovanja ZK in tudi narekuje sredino dela in življenja, ima vsekakor Zveza komunistov. Organizacija Zveze komunistov na Univerzi v Mariboru, kot enotna organizacija komunistov — učiteljev, delavcev in študentov, posega v vse večji meri v razreševanje aktualnih nalog, ki se pojavljajo v različnih organizacijskih oblikah v okviru Univerze. Le ob tako začetni poti delovanja ZK bo ta organizacija resničen subjekt v spreminjanju zastarelih odnosov in pobudnica uresničevanja vseh zastavljenih programov. Zastavljena vsebina dela pa narekuje takšne organizacijske oblike delovanja v Zvezi komunistov, da bo ta prisotna v sleherni delovni sredini in da bo omogočila vsakemu članu ZK aktiven in ustvarjalen vpogled v samoupravno in politično delo. Izhodišče za oblikovanje programov in stališč ob posameznih vprašanjih pa mora še v večji meri postati osnovna celica delovanja v ZK — to je osnovna organizacija Zveze komunistov.

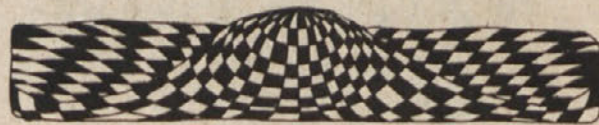
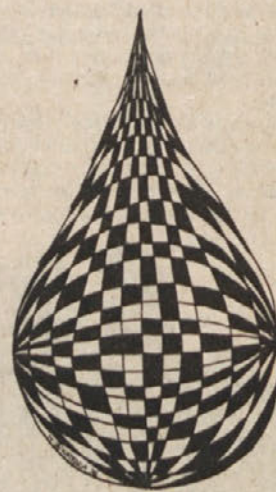
Nova samoupravna shema, posebno organiziranje visokošolskih TOZD, je prinesla tudi v organizacijo ZK na Univerzi večje organizacijske spremembe. Tako imamo sedaj 11 osnovnih organizacij ZK, in to v vsaki VTOZD oziroma enoviti VDO. V šolah, kot sta VTŠ in PA, ki imata v svoji sestavi VTOZD, pa se OO ZK povezujejo v konferenco ZK. V našo organizacijo pa se povezujejo tudi člani ZK in enotne OO ZK Študentski domovi — Študentski servis. Vendar pa osnovne organizacije ZK niso edina organizacijska oblika povezovanja komunistov. Znotraj OO ZK se tako učitelji kakor tudi študentje povezujejo v aktivne Zveze komunistov. V njih člani ZK obravnavajo specifična idejna in politična vprašanja, ki so skupna in aktualna v sredinah, iz katerih komunisti izhajajo. Aktivni ZK so tako dobili priložnost, da se v manjših skupinah določena struktura članstva ZK konfrontira in oblikuje enotna stališča v različnih vprašanjih in pogledih na odprta vprašanja znotraj in tudi zunaj šole. Posebno odgovorno nalogo imajo tudi komunisti v samoupravnih organih, v vodstvih družbenopolitičnih organizacij in v poslovnih organih. Njihova odgovornost se nanaša predvsem na prenašanje stališč in sklepov sprejetih v ZK v delo teh organov; zaradi tega tudi možnost, da se člani ZK v teh organih povezujejo v aktivne ZK kot oblike dela za enoten nastop v teh širše oblikovanih krogih oz. skupinah. Kot specifična oblika organiziranja članov ZK — študentov, v katero pa se povezujejo tudi ostali študentje, pa se v zadnjem času ustanavljajo marksistični krožki oziroma skupine. Funkcija marksističnih krožkov je predvsem v poglobljenem marksističnem izobraževanju in v seznanjanju z revolucionarno preteklostjo in razvojem delavskega gibanja in Zveze komunistov.

In iz vseh teh osnovnih oblik organiziranosti komunistov na posameznih VTOZD oziroma VDO raste tudi organizacijska zgradba organizacije ZK na Univerzi ali univerzitetna konferenca ZK kot najvišjega organa naše organizacije. Konference, ki jo sestavlja 55 članov, ki izhajajo in so voljeni v OO ZK, sprejema programsko zasnovano delovanje organizacije ZK in predstavlja tudi volilno telo organom konference, kot so to statutarna komisija, častno razsodišče in nadzorna komisija ter komitej kot njenemu izvršilnemu organu. 17-članski komitej ima za uspešnejše reševanje stališč in sklepov konference ter za obravnavanje aktualnih nalog tudi delovne komisije, in sicer za organiziranost in razvoj, informiranje, splošni ljudski odpor in družbeno samozaščito, samoupravljanje, kadrovska vprašanja, idejno delo in za mednarodne odnose. Celotno delo komiteja usklajuje in vodi sekretar, ki je iz vrst pedagoških delavcev; usklajevanje delovnih skupin pa opravlja pomočnik sekretarja, ki je tudi zadolžen za „študentska“ vprašanja in je iz vrst študentov.

Poleg teh organizacijskih oblik, ki so neposredno povezane v univerzitetni konferenci ZK, pa se predvsem študentje komunisti organizirajo v okviru ZSMS in v specializiranih oblikah izven študijske dejavnosti. Že dlje časa deluje aktiv komunistov študentov v predsedstvu UK ZSMS, ustanavljajo pa se tudi aktivni komunistov v študentskih

pokrajinskih klubih, ki se na specifičen način povezujejo ne samo z našo organizacijo, temveč tudi z komitejem OK ZKS iz občine njihovega stalnega prebivališča. Za uspešnost razvijanja samoupravnih odnosov in razreševanja vrste odprtih vprašanj, ki se pojavljajo v študentskih domovih in v kulturno umetniškem društvu „Študent“, bo treba v teh oblikah združiti člane ZK, da bodo nosilci zavzetega in aktivnega dela.

Celotna organizacijska shema organizacije ZK na univerzi v Mariboru daje možnosti za aktiven pristop k delu najširšemu krogu članov ZK, tistih, ki poznajo problematiko dela, in tudi tistih, ki v tem študijskem letu prihajajo na Univerzo in postajajo sestavni del univerzitetne organizacije ZK. Veliko je še nalog, ki jih nismo uresničili v preteklem obdobju, in tudi že oblikovani programi za vnaprej zahtevajo takojšen pristop k delu. Znotraj mora biti obveza vseh članov ZK; da takoj nadaljujejo z uresničevanjem nerealiziranih nalog iz prejšnjega obdobja, za študente „bruce“ pa, da oddajo celotno dokumentacijo komiteju UK ZKS in se tako vključijo v prizadevanja za organizacijsko in akcijsko učvrstitev organizacije ZK na Univerzi v Mariboru. FRANC RAMŠAK

Problemski aktivni in njihov pomen

V preteklem šolskem letu smo komunisti na Univerzi v Mariboru pričeli ustanavljati problemske aktivne ZK v osnovnih organizacijah Zveze socialistične mladine in koordinacijskih svetih ZSMS, na UK ZSMS, specializiranih študentskih dejavnostih in zvezi sindikatov. K temu nas je vodil sklep pete seje centralnega komiteja ZKS, ki pravi:

„Že sama organizacija ZK mora biti upora in idejni vodja pri prizadevanjih za uresničevanje nalog in obveznosti v družbenopolitičnih organizacijah mladih. S svojim delom v družbenopolitičnih organizacijah morajo člani ZK zagotoviti ali prispevati po svojih močeh k temu, da bo ta najširša politična dejavnost krepila in razvijala socialistično vsebino in zagotavljala socialistični samoupravni razvoj naše družbe.“

Potreba po ustanovitvi problemskih aktivov nas je spremljala že dalj časa. Opazili smo, da je organizacija ZSMS na Univerzi v Mariboru že dalj časa stagnirala in se dušila v najrazličnejših frazarenjih, da je izgubila stik z bazo, oziroma je delovala izolirano, sama zase. Podobno se je dogajalo tudi v specializiranih organizacijah in zvezi sindikatov.

Da bi preprečili take napake, bi morali problemski aktivni delati brez lastnih programov in so le oblika ali metoda dela. Pomen in odgovornost aktivov nastopa vedno takrat, ko organizacija sama ne zmore več reševati organizacijskih, predvsem pa vsebinskih problemov. Pa si natančneje ogledimo področje dela problemskih aktivov: pomoč pri vsebinskih vprašanjih družbenopolitičnega izobraževanja članov družbenopolitičnih organizacij, zraven sodi tudi preverjanje uresničevanja takih programov. Nadalje pomoč pri razreševanju in hitrem odpravljanju vsebinskih in organizacijskih spodrsrljav pri vodstvih družbenopolitičnih organizacij. Odgovornost pri sestavljanju vsebinskih programov dela in njih ocenitev; pomoč pri kadrovanju znotraj organizacije. Problemski aktivni morajo tudi oceniti družbenopolitično aktivnost vsakega kandidata za vstop v ZK.

Kljub izdelanim načrtom in kljub njihovi jasnosti pa žal aktivni niso zaživel, niso opravili dela, za katerega so bili pozvani.

Upamo samo, da bodo letošnji lahko na podlagi lanskoletnih izkušenj doumeli nujnost aktivnega dela problemskih aktivov in tako zagotovili maksimalno udeležnost družbenopolitičnih organizacij v naši samoupravni socialistični družbi.

Zveza komunistov mariborske Univerze — porok za uspešno izvajanje reforme in stabilizacijskih ukrepov

Izvajanje idejnopolitičnih in organizacijskih nalog, ki so povezane z družbenim preoblikovanjem višjih in visokih šol, združenih v skupnosti mariborske Univerze, je odvisno predvsem od sposobnosti in s tem od učinkovitosti organiziranih subjektivnih sil, ki na njej delujejo. Pri tem nedvomno pripada največja odgovornost organizaciji Zveze komunistov, ki je na mariborski Univerzi organizirana tako, da ima vsaka visokošolska TOZD, prav tako kot tudi vsaka samostojna VOZD, svojo lastno OO ZK, vse pa so združene v univerzitetno konferenco ZK mariborske Univerze. Po sklepih in napotkih konference vodi delo organizacije ZK univerzitetni komite, s pomočjo vrste specializiranih komisij, medtem ko usmerja pedagoško in znanstveno raziskovalno dejavnost na področju marksizma in družboslovja Marksistični center pri mariborski Univerzi.

Osnovne naloge, s katerimi se bodo komunisti mariborske Univerze ukvarjali v novem šolskem letu, bodo predvsem tele:

— dosledno organizacijsko in vsebinsko uresničevanje tripartitne samoupravne organiziranosti na vseh višjih in visokih šolah, s tem v zvezi pa zlasti dokončni sprejem vseh ustreznih samoupravnih aktov (statutov, pravilnikov itd.) in drugih potrebnih praktičnih ukrepov;

— poglobljanje vsebinskih sprememb pri medsebojnih odnosih med učitelji in študenti na eni strani ter med šolami in družbo na drugi strani. Konkretno se to tiče tako skupega preučevanja in revizije učnih programov in študijskih režimov kot uvajanja najsoodnejših učnovzgojnih metod dela, v korist stalnega posodobljanja in racionalizacije učnovzgojnih procesov. S tem naj bi ob višji kvaliteti potrebna znanja zmanjšali osip študentov in skrajšali dobo študija. Študentje morajo postati enakopravni subjekt in sodelavec tudi v znanstvenem raziskovalnem delu, ki je bistveni element učnih procesov, samoupravljanje pa naj ne bo le predmet teoretskih obravnav, temveč vsakodnevna življenjska praksa študenta na svoji šoli. Kot rezultat teh prizadevanj naj bi šole mariborske Univerze sistematično oblikovale diplomante, ki bodo, tako v strokovnem kot moralnopolitičnem in idejnem pogledu, dozoreli ljudje, z že določeno samoupravno prakso, usposobljeni in pripravljeni takoj poprijeti za delo na področju, s katerim se bodo srečali že v svoji prvi službi;

— osveščanje in idejnopolitično organiziranje študentov kot enega od bistvenih samoupravnih elementov pri upravljanju z visoko šolo, preko organizacije ZSMS na Univerzi. Delo študentov komunistov bo zato prvenstveno njihovo delo v organizaciji ZSMS na lastni šoli oziroma v okviru Univerze. Ob tem je utrditi zavest, da je opravljanje samoupravnih pravic in dolžnosti sestavni del študentskih obveznosti v času študija na Univerzi, pri tem pa nosi velik del soodgovornosti tudi učiteljski kader, ki mora pri tem delu s študenti tudi ustrezno sodelovati in jim pomagati;

— navajanje učiteljev in drugih pedagoških delavcev na visokih šolah na nove odgovornosti, pravice in dolžnosti, ki tudi zanje izhajajo iz zahtev reforme izobraževanja in izvajanja stabilizacijskih ukrepov na visokih šolah. Tu je potrebno sodelovanje sindikata visokošolskih delavcev in organizacije visokošolskih učiteljev, pri čemer so odgovornosti komunistov v teh organizacijah nesporne ter jih bo zato komite konference mariborske Univerze vsekakor opredelil;

— sodelovanje z delegati komunisti in ostalimi, ki kot delegati porabnikov delajo v samoupravnih organih visokih šol in ki naj, bolj kot v preteklosti, predočijo interese svoje delegatske baze pri oblikovanju profila diplomantov šol mariborske Univerze. V tej zvezi bo zlasti treba razčistiti vprašanje povezave z delegatsko bazo, kar velja v enaki meri tudi za študente delegate v samoupravnih telesih šol.

Seveda smo z vsem navedenim področja dela komunistov, študentov, učiteljev in delegatov porabnikov na mariborskih višjih in visokih šolah še zdaleč niso izčrpana. Vse OOKZ bodo že takoj ob pričetku novega šolskega leta sprejele svoje konkretne delovne, akcijske programe, ki bodo temeljili na sklepih zadnje konference ZK mariborske Univerze, 3. seji sveta mariborske Univerze in predlogih aktiva ZK Univerze od julija letos. S tem bodo OOKZ same aktualizirale in dale prednost tistim nalogam, ki so v njihovi lastni delovni sredini najpomembnejše, obenem pa bodo prilagojene specifičnim pogojem in potrebam, ki jih same najbolje poznajo.

Vsekakor pa je eden od osnovnih pogojev za uspešnost dela ZK na mariborski Univerzi predvsem akcijska pripravljenost in enotnost njenih članov, ki se bo morala pokazati tudi v povečani samodisciplini, vztrajnost pri izvrševanju nalog in lastni iniciativi, ki bo ob tem potrebna. Dejstvo je, da smo prav po zaslugi organiziranih akcij ZK na mariborski Univerzi že doslej dosegali lepe uspehe, ob načrtnem in organiziranem skupnem prizadevanju zato takšni uspehi tudi v bodoče ne morejo izostati. Organizacija ZK namreč tudi na mariborski Univerzi vztrajno raste in se krepi, tako kvantitativno kot kvalitativno, to pa je še en porok več, da bomo kot dobro organizirana subjektivna sila dosegli vse družbene cilje, ki smo si jih zastavili v smernicah X. Kongresa ZKJ in VII. Kongresa ZKS glede uresničevanja reforme na področju vzgoje in izobraževanja na višjih in visokih šolah v Jugoslaviji in v Sloveniji. S tem pa bomo dali svoj doprinos h gradnji nove samoupravne socialistične družbe, k vedno višji stopnji kulturne in materialne ravnani, s katero daje samoupravna socialistična Jugoslavija vzgled vsemu svetu in kaže pot ter perspektive novega sveta — sveta brez izkoriščanja človeka po človeku, naroda po narodu, slabšega po močnejšem. To pa je svet bodočnosti, ki ni več utopija.

VOJKO OZIM

Marksistični center pri Univerzi v Mariboru (ustanovitev in naloge — okvirne)

Družbena potreba po samoupravni socialistični univerzi z razvijanjem in širjenjem marksistične misli — je dala pobudo za konstituiranje MARKSISTIČNEGA CENTRA PRI UNIVERZI V MARIBORU. Zaradi skupnega, skladnega in enotnega usmerjanja marksističnega izobraževanja in razvijanja marksistične znanosti, so dne 23. 6. 1976 visokošolske temeljne in delovne organizacije podpisale samoupravni sporazum o ustanovitvi in delovanju MARKSISTIČNEGA CENTRA PRI UNIVERZI V MARIBORU. Podpisnice samoupravnega sporazuma so: VISOKA EKONOMSKO KOMERCIJALNA ŠOLA, VISOKA TEHNIŠKA ŠOLA, PEDAGOŠKA AKADEMIJA, VISOKA ŠOLA ZA ORGANIZACIJO DELA KRANJ, VIŠJA PRAVNA ŠOLA, VIŠJA AGRONOMSKA ŠOLA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA.

Ustanoviteljice marksističnega centra bodo v centru uresničevale številne temeljne naloge:

- spremljale in usmerjale marksistično zasnovanost in idejnost vzgojnoizobraževalnega in raziskovalnega procesa v visokem šolstvu, zlasti glede na povezanost tega procesa z združenim delom;
- usmerjale zasnove študijskih programov marksističnega izobraževanja;
- spremljale dosežke s področja marksistične literature,
- organizirale priročni knjižni fond marksistične literature za potrebe izobraževalnih, študijskih in raziskovalnih nalog in se dogovarjale z Univerzitetno knjižnico o politiki nabavljanja marksistične literature;
- se dogovarjale za raziskovalne programe na področju teorije in prakse marksizma in samoupravljanja itd., to je le nekaj tekočih nalog.

Ustanoviteljice bodo v marksističnem centru uresničevale naloge tudi v sodelovanju z marksističnim centrom pri Centralnem komiteju ZKS, z organi ZK podpisnic in z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami univerze, občine in širših družbenopolitičnih skupnosti. Sodelovale bodo tudi z marksističnim centrom Univerze v Ljubljani in s centri drugih univerz v Jugoslaviji. Za realizacijo teh nalog marksistični center organizira teoretične razprave in posvetovanja — v okviru sekcij, ki so že dejavne — z izjemo sekcije za raziskovalno dejavnost —, v okviru univerze in po potrebi v

regijskem merilu z namenom, da poglobljeno obravnava aktualne probleme iz marksistične teorije in samoupravne družbene prakse, ki zahtevajo teoretične rešitve in idejnopolitično opredelitev.

ORGANIZACIJA MARKSISTIČNEGA CENTRA — MC (beri center) organizira svojo dejavnost v svetu centra, sekretariatu, sekcijah in občasnih delovnih skupinah.

1. Predsednik SVETA CENTRA je tov. Stojan POŽAR, njegov namestnik pa mag. Miro MASTNAK. V svet centra delegirajo po enega člana: vsak podpisnik samoupravnega sporazuma, univerze, CK ZKS, Medobčinskega sveta ZKS Maribor, Komite Občinske konference ZKS Maribor, Komite univerzitetne konference ZKS Maribor, Občinski sindikalni svet Maribor, Občinska konferenca ZSMS Maribor, Univerzitetna konferenca ZSMS, Občinska konferenca SZDL Maribor in Občinski odbor ZSB NOVJ.

2. SEKRETARIAT CENTRA je izvršilni organ sveta centra. Sestavljajo ga: predstojnik centra, predstojnik oddelka MC na VŠOD v Kranju, vodje sekcij centra in člani, ki jih imenuje svet centra za dobo štirih let.

3. SEKCIJE so organizirane oblike dela na določenem področju uresničevanja nalog MC in organi sekretariata centra. MC ima naslednje sekcije:

- a) Sekcija za marksistično izobraževanje (vodja sekcije je prof. Franci PIVEC). V okviru nalog te sekcije je ustanovitev marksističnih krožkov na šolah univerze, vodja MK bo študent Bojan GRUBAR. Tako bo dana študentom možnost, da se aktivno vključijo v dejavnost MC.
- b) Sekcija za pedagoško dejavnost (vodja sekcije je prof. Ivan JANKO).
- c) Sekcija za literaturo in publicistiko (vodja sekcije je prof. Vladimir SRUK)
- d) Sekcija za raziskovalno dejavnost (vodja sekcije je mag. Matjaž MULEJ).

4. Delovne skupine so občasne oblike dela za uresničevanje programa centra.

5. PREDSTOJNIK MC: je prof. Zvone CAJNKO. Vodi delo sekretariata in ga na predlog Komiteja univerzitetne konference ZKS imenuje svet centra za dobo štirih let in je lahko po preteku te dobe ponovno imenovan.

6. STROKOVNI SODELAVCI (France POŽGAN) sodelujejo pri izvajanju nalog centra in njegovih organov.

France POŽGAN

Študij in glasba

Že vrsto let je na programu Radia Maribor oddaja Študij in glasba. Njen namen je seznaniti širšo javnost z delom in življenjem študentov na Univerzi v Mariboru. Oddaja je na sporedu vsak drugi torek ob 18. uri. V novem Slovenskem univerzitetnem mestu je oddaja vsekakor zelo pomembna, saj po radijskih sprejemnikih prinaša vse najvažnejše novice o dogajanjih na posameznih visokošolskih temeljnih organizacijah. Predvsem je to oddaja mladih članov ZSM, ki delujejo v posameznih OO, ki s svojim delom opozarjajo vse občane na aktivnost mladine na šolah. Oddaja spada v okvir specializiranih dejavnosti Univerzitetne konference ZSM na Univerzi v Mariboru in je tesno povezana z študentskim listom Katedro. Prek radia lahko vsakih štirinajst dni prisluhnete težavam in problemom, s katerimi se srečujejo študentje, uspehom pri njihovem delu v šoli ali izvenšolskih dejavnostih, problemom, ki jih imajo pedagoški delavci, in mnenju občanov o študiju in življenju študentov.

D. Koren

Vsak bruc mora vedeti za KUD – ŠTUDENT

V tej številki Katedre, ki je namenjena samo vam, bi radi predstavili tudi KUD (– Študent. Že 13 let se študenti zanesenjaki zbirajo, da v plesu, pesmi in besedi krajšajo čas sebi in drugim. Najprej v folklori nato še v moškem – sedaj mešanem pevskem zboru, pa v športni plesni sekciji, nekoč tudi v dramski sekciji in do lani v plesnem orkestru. V okviru športne plesne sekcije (ŠPS) dela od letos še skupina za moderni ples. Torej širok izbor udejstvovanja. Naj vam predstavimo vsako sekcijo posebej.

Od ustanovitve KUD deluje folklorna sekcija (FS), ki ima ta hip dve skupini – mlado in staro. Gostovanj in nastopov je bilo v trinajstih letih nešteto, da ne govorimo o starih gadih – Samcu, Kokolu, Cimermanu, in drugih. Vsi ti so se naučili plesati kot dijaki ali študentje, zato kar brez skrbi in sramu, kdor rad pleše na zvoke narodne – ne samo naše – glasbe, h KUD Študent.

Sportna plesna sekcija pa vabi ob zvokih latinsko ameriške, angleške in druge glasbe. Tango, valček, samba ipd. – vse to vadijo v ŠPS. Je treba predstavljati državne prvake v športnih plesih – par Lorger? Upam, da ne! Vsako leto prireja naša ŠPS tudi plesne tečaje. Ste že kdaj pomislili, da bi se naučili plesati ali še bolje plesati, če to spretnost že delno obvladate? Vsako leto plesna šola pa plesni turnirji po Jugoslaviji, predvsem pa v inozemstvu. Mnogi so plesali pri KUD Študent in vsak se rad spominja tovariša Kozarja, ki je že vrsto let vodja te sekcije. Tu bi še omenili skupino za moderni ples, ki goji in razvija moderno smer plesa – izrazni ples – z vso dinamiko in soulom.

Poleg omenjenih deluje še mešani pevski zbor PZ Boris Kraigher. V tretjo sezono gredo pevke in pevci, pa se lahko pohvalijo z uspehi iz ČSSR, Madžarske in z nastopom pred predsednikom Titom v Beogradu. Profesor Stane Jurgec in njegovi pevci so veseli vsakega novega grla – alta, basa, tenorja, soprana. Saj vsak ve za moški pevski zbor KUD – Študent, ki je deloval nekoč, danes je to APZ Boris Kraigher – samo, da so pred dvema letoma fantje sprejeli medse če pevke in so sedaj mešani pevski zbor.

Tako, približno sliko o KUD Študent ste dobili. Veseli vas bomo v depandansi študentskih domov Ob parku 5, v klubskih prostorih dobite vse napotke. Poskusite, tudi mi smo poskusili in – ostali. Ostali boste tudi vi!

Nova univerza v Sloveniji mora živeti v novem študentskem duhu. Naj bo ta duh kultura in ne samo „gostilna“. KUD – Študent bo poskusil vse, da se to uresniči.

v. d. predsednika Vlado Borovinšek

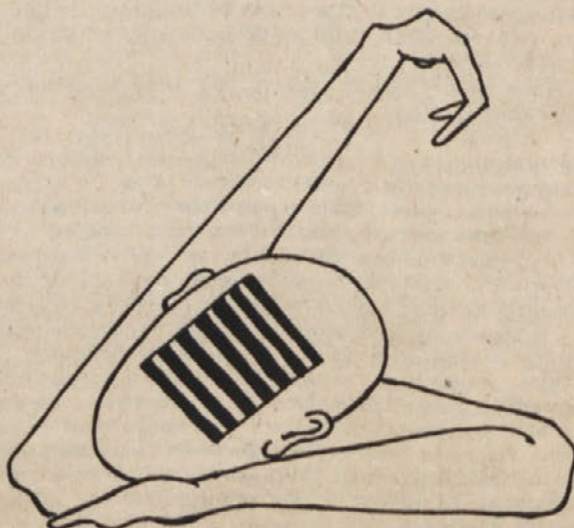
Študentski servis

Eden ključnih problemov študentov v Mariboru je od ustanovitve visokošolskih zavodov v Mariboru, materialni status. Zato se je že leta 1968 porodila ideja o ustanovitvi zadruga študentov, ki bi naj po vzoru že uveljavljenih servisov v drugih univerzitetnih centrih omogočila študentom dodatni zaslužek. Kako pravilna je bila odločitev o ustanovitvi zadruga priča njena izredno hitra rast, ki je bila pogojena z neurejeno štipendijsko politiko in s strukturo študentov, ki so izhajali večinoma iz nižjih socialnih slojev. Leta 1971 je bil namesto ukinjene zadruga ustanovljen Študentski servis, ki je nadaljeval začeto delo, s tem da se danes pojavlja servis ne le kot eden faktorjev materialne preskrbe študentov, ampak tudi kot organizacija, ki omogoča povezavo študentov s prakso.

V prejšnjem letu je servis zaposlil, kar 3500 študentov in dijakov od katerih si je vsak zaslužil povprečno za tri nizke štipendije. Servis ima svoje prostore v študentskih domovih Ob parku 5, včlanijo pa se lahko vanj vsi redno vpisani študentje in dijaki. Posebno veliko povpraševanje je seveda v počitniških mesecih in v tistih mesecih, ko štipendije ne pritekajo redno, manj pa v mesecih, ko so izpitni roki. Dela, ki jih posreduje servis so najrazličnejša od intelektualnih del pa do fizičnih opravil. Raznoliko pa je delo tudi po trajanju od dela za nekaj ur pa do dela za več mesecev, od katerih pa so najbolj iskana dela, ki niso vezana na osemurni delavnik, ker se da na ta način najlaže uskladiti študij in delo.

Razen s posredovanjem dela pa se servis ukvarja tudi s poučevanjem kandidatov za voznike motornih vozil in ima v ta namen organizirano avto šolo, opravlja pa tudi manjša storitvena dela, ki imajo značaj obrtnih storitev.

DRAGO PIŠEK

UNIVERZITETNA KONFERENCA ZSMS V MARIBORU

KAJ JE UK ZSMS

Univerzitetna konferenca zveze socialistične mladine Slovenije v Mariboru (krajše: UK ZSMS) je najvišji organ univerzitetne organizacije ZSMS, ki je enotna organizacija v akcijskem, idejnopolitičnem in organizacijskem smislu. V univerzitetno organizacijo se vključujejo vsi člani ZSMS, ki se šolajo na šolah Univerze v Mariboru. Člani se povezujejo v osnovnih organizacijah ZSMS (krajše: OO ZSMS), kjer delujejo na katerem od področij dela (idejnopolitičnem, športnem, kulturnem, študijskem ...). Osnovne organizacije delegirajo delegate v univerzitetno konferenco ZSMS.

UK ZSMS ima svoje izvršilne organe. Med njimi je predsedstvo UK, ki ima svoje prostore v kleti prvega študentskega doma v Tyrševi ulici 23. Številka telefon je 22-977. Uradne ure so vsak dan od 12.00 do 14.00 ure, razen sobote, nedelje in praznikov.

KAKO DELUJE UK ZSMS?

Težišče dela univerzitetne konference ZSMS je v osnovnih organizacijah. Člani ZSMS se v njih angažirajo na najrazličnejših področjih, in sicer tako, da za posamezna področja dela ustanovijo stalne komisije ali društva. Univerzitetna konferenca ZSMS določa politiko in naloge celotne organizacije ZSMS na univerzi v skladu s programom ZSMS - ZSMJ in analizira delo mladih na univerzi. Z drugimi besedami: na nivoju UK se delegati osnovnih organizacij dogovorijo za enotna programska izhodišča in za enotne cilje. Predsedstvo UK ima nalogo, da skrbi za izvajanje nalog in v ta namen spremlja delo na posameznih področjih, vsklajuje in usmerja akcije ter voli komisije. Predsedstvo UK ni organ, ki bi s trdo roko vodil delo mladih na univerzi, ker to ni niti potrebno še manj pa smiselno. Njegova naloga je, da na posameznih področjih dela združuje delegate osnovnih organizacij, ki posredujejo stališča in iniciative baze in se skupno dogovarjajo za akcije, da vzpodbuja delo tam, kjer je zamrlo ali je oteženo in da stremi za tem, da se dogovorjena stališča in cilji uresničujejo v praksi.

Univerzitetna organizacija ZSMS deluje v stalni idejnopolitični akcijski povezavi z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami na univerzi.

NA KATERIH PODROČJIH DELAJO ČLANI ZSMS NA UNIVERZI?

Področij dela je izredno veliko. Zaradi bolj organiziranega dela na posameznih področjih so pri osnovnih organizacijah, univerzitetni konferenci in koordinacijskih svetih organizirane komisije in društva. Najvažnejša področja so: športno, kulturno in zabavno, idejnopolitično, informacijsko, samoupravno ter področje vzgoje in izobraževanja, mednarodne dejavnosti, socialno ekonomske problematike, splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite.

INFORMACIJSKO PODROČJE

UK ZSMS JE ustanovitelj študentskega lista Katedre, ki izhaja enkrat mesečno in oddaje študij in glasba, ki je na valovih radia Maribor na sporedu vsak drugi torek ob 18.00. V študentskih domovih občasno deluje interni radio Kričač. Študentje na posameznih šolah izdajajo interna šolska glasila: Krpanov list in Problemček - VEKŠ, Dimenzija - VTŠ, Poročevalec - Elektrotehnika VTŠ, Akademček - PA, Iusto iure - VPŠ, Zeleni list - VAŠ in glasilo VŠOD.

SAMOUPRAVNO PODROČJE

Dolžnost vsakega študenta je, da aktivno sodeluje v samoupravljanju. Z novim zakonom o visokem šolstvu smo študentje dobili izredno pomembno vlogo v samoupravljanju, saj skupaj z delavci in uporabniki upravljamo visokošolske temeljne organizacije združenega dela (VTOZD), visokošolske delovne organizacije (VDO) in univerzo.

ZSMS kot družbenopolitična organizacija vodi postopek evidentiranja delegatov študentov. Skupaj z drugimi organizacijami spremlja vsebino dela samoupravnih organov in daje iniciative za to, da se po samoupravni poti rešujejo vsi problemi, s katerimi se študentje vsakodnevno srečujejo.

ŠPORT

Na nekaterih šolah so razvita športna tekmovanja v okviru srečanj s študenti istih smeri z drugih šol v Jugoslaviji. Sem sodijo maniniade, elektriade, kemijade, ekonomijade ... Na univerzi so vsako leto v okviru spomladanskih študentskih prireditev športna tekmovanja, ki se jih udeležujejo ekipe študentov, v zadnjem času pa tudi delavcev in dijakov.

Organizirani so smučarski in teniški tečaji.

MEDNARODNA DEJAVNOST

Na VEKŠ in VTŠ aktivno delujeta pododbora AIESEC (mednarodna organizacija za izmenjavo praks študentov ekonomije) in IAESTE (mednarodna organizacija za izmenjavo praks študentov s tehnično izobrazbo). Njuno glavno področje dela je izmenjava počitniških praks s tujino. S posredovanjem pododborov večje število naših študentov odide na počitniško prakso v države vzhoda in zahoda.

Področje mednarodne dejavnosti zajema prvenstveno sodelovanje s študenti v drugih državah in s tujimi študenti, ki se šolajo pri nas. Pri UK ZSMS deluje mednarodni klub prijateljstva, ki ga sestavljajo tudi študenti.

IDEJNOPOLITIČNO DELO

Pri univerzi v Mariboru deluje Marksistični center, ki ima več sekcij. Za študente so zanimive sekcije za marksistično izobraževanje, sekcija za literaturo in publicistiko ter sekcija za marksistične krožke. V jeseni 1976 bodo na šolah univerze začeli z delom marksistični krožki, zaradi zanimive oblike in vsebine dela bodo privlačni za veliko število študentov, še posebej članov ZSMS.

V okviru idejnopolitičnega usposabljanja organizira univerzitetna konferenca kratke seminarje za študentske aktiviste. Zaradi čim lažjega prilagajanja sodeluje z maturanti še na srednjih šolah in z novinci (sodelovanje na uvajalnih seminarjih).

KULTURA IN ZABAVA

Kulturno in zabavno delo med študenti zaživi najbolj v času spomladanskih študentskih prireditev, ki jih mariborski študentje organizirajo vsako leto (razen kulture vsebujejo še šport in družbenopolitične dejavnosti). Organizirani so literarni večeri, na katerih študentje ob spremljavi glasbe berejo svoje literarne prispevke. Vrstijo se nastopi pevskih zborov in folklornih skupin.

Pri UK ZSMS deluje kulturno umetniško društvo Študent (KUD Študent), ki ima več sekcij (akademski pevski zbor Boris Kraigher, folklorna skupina, plesna sekcija ...)

SOCIALNO EKONOMSKA PROBLEMATIKA

To področje je za študente izredno pomembno, saj se tu srečujejo s problemi v zvezi s štipendiranjem, študentskimi domovi, prehrano ...

Univerzitetna konferenca je ustanovitelj študentskega servisa, ki posreduje študentom raznovrstna dela. Delegati študentov so prisotni povsod, kjer so pristojni za socialno ekonomsko problematiko. UK ZSMS nenehno opozarja širšo družbeno skupnost o problematiki (odprta pisma skupščini SRS in drugim forumom).

SPLOŠNI LJUDSKI ODPOR IN DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

Univerzitetna konferenca ZSMS sodeluje z oddelkom za narodno obrambo pri skupščini občine Maribor pri pripravah za izvedbo taborjenja študentov prvih letnikov (taborjenje bo poleti 1977). Bruci bodo pravočasno dobili vse potrebne informacije o tem.

V okviru spomladanskih študentskih prireditev organizira UK ZSMS orientacijski pohod za srednješolce in študente.

ZAKLJUČEK

Pri posameznih področjih dela so našeti samo nekateri karakteristični podatki. Za podrobnejšo seznanitev s področja, problemi, opravljeni nalogami in cilji je ena sama pot: vključitev v delo na tem področju. Pri tako razvejanem delu, kjer na vsakem področju čaka cel kup nalog, bo potrebno, da se angažirajo vsi, slehemi študent, ne glede na to ali je bruc ali absolvent.

Boris Sovič

KOROŠKI SLOV

ŠTEVILKE POVEJO VSE

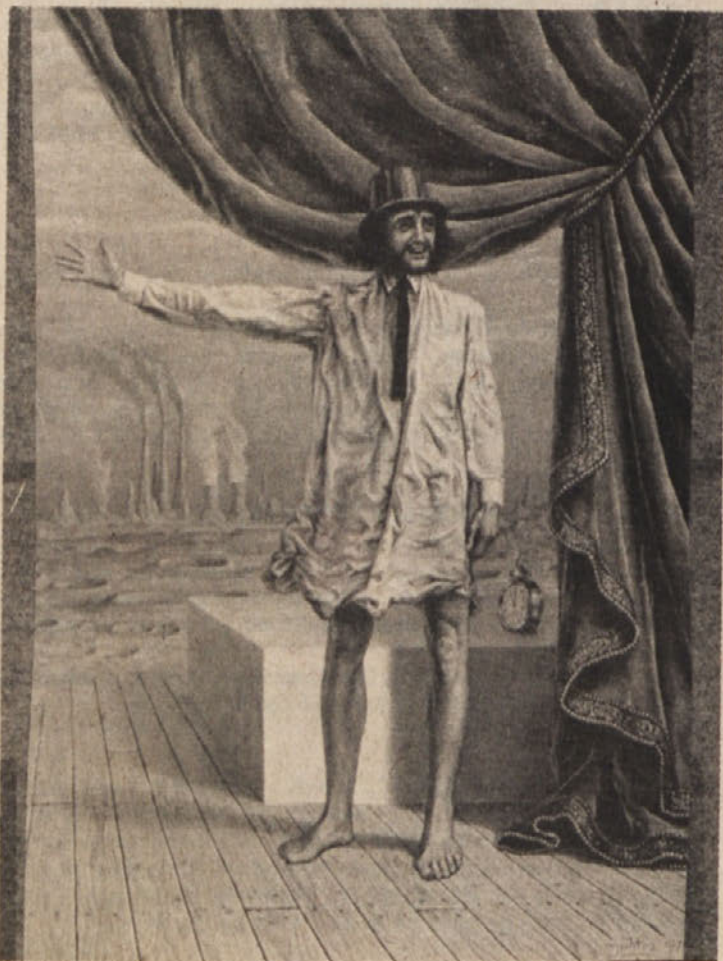
Dunajski dnevnik Die Presse je objavil 9. avgusta rezultate ankete o odnosih Avstrijcev do manjšin. Razvidno je, da imajo manjšine največ nasprotnikov na Predarlškem (66 odstotkov), takoj za njimi sledijo nasprotniki manjšin na Koroškem (53 odstotkov) in na Dunaju (37 odstotkov). Samo 18 odstotkov Korošcev je menilo, da manjšina pomeni obogatitev za deželo, dvojezične napise pa je zagovarjalo samo 22 odstotkov Avstrijcev.

Številke so sicer skopo dejstvo, ki pa takrat pove, kakšne sadove je rodila avstrijska protimanjšinska politika. Avstrijska sredstva javnega obveščanja in nekateri eksponenti avstrijske notranje in zunanje politike pa na vse pretege trobijo in hočejo svetu dopovedati, kako „čudovito“ se godi manjšinam v demokratični deželi Avstriji. Zgoraj navedena dejstva so še en dokaz, da Avstrijci manjšin ne marajo.

AVSTRIJSKO – BOLGARSKO POBRATENJE

Pred kratkim je bila v OZN rasprava o poročilih držav, ki so podpisale konvencijo proti vsem oblikam rasne diskriminacije. Bolgarski „strokovnjak“ Banev je v raspravi trdil, da v Bolgariji ni makedonske narodnostne manjšine. Dejstvo, da Bolgari že dalj časa zanikajo obstoj makedonske narodnostne manjšine je znano, znani so tudi stalinistični ukrepi, ki se jih pri asimilaciji Makedoncev poslužujejo v Bolgariji. Toda zanimivo je, da se je v diskusijo vključil avstrijski „strokovnjak“ dr. Pahr in takoj dal podporo bolgarskemu predstavniku, da je treba težiti k etnični integraciji pri odstranitvi narodnostnih razlik in ne razvijati narodnih posebnosti ter etničnih vrednot manjšinskega naroda.

Bolgarija in Avstrija sta se torej kaj hitro „razumeli“. Iz tega se vidi, da kadar gre za takšno področje, kot je politika okoli manjšin, tudi razlike v sistemu niso nobena ovira. Teoretična izhodišča pri diskriminiranju manjšin v Avstriji in Bolgariji so si zelo podobna, celo enaka. Jasno je, da je dr. Pahr ravnal zelo nepričakovano, saj je pred avditorijem OZN in svetovno javnostjo razkril težnje in cilje avstrijske manjšinske politike, razkril je namen preštevanja, razkril je, zakaj Avstrija nikakor ni pripravljena izpolniti 7. člena avstrijsko - jugoslovanske državne pogodbe. Še enkrat pridemo, do

spoznanja, da je politika avstrijske vlade podrejena hotenjem velikonemških šovinističnih sil in da so zakoni, ki jih avstrijski parlament skoraj soglasno sprejema, zakoni, ki imajo v sebi tendence vračanja v trideseta leta.

NASILJE SE STOPNJUJE

V nedeljo 8. avgusta je imel Abwehrkämpferbund v Škocjanu na avstrijskem Koroškem javno prireditev, na kateri so odkrili spomenik „kameradom“ izpred trideset in več let. Na prireditvi so bili navzoči predstavniki deželne vlade z namestnikom deželnega glavarja Bacherjem na čelu, tu so bili tudi vodilni predstavniki različnih nacionalističnih organizacij iz Avstrije, seveda pa niso manjkali „domovini najbolj zvesti“ – predstavniki koroškega Heimatdiensta na čelu s führerjem dr. Feldnerjem. Seveda je dr. Feldner izkoristil priložnost in še enkrat ognjevitno in žolčno (v „soboslikarskem“ stilu) napadel slovensko govoreče zavedno prebivalstvo na avstrijskem Koroškem. Povedal ni nič novega, še manj pa koristnega in pametnega za uho treznega poslušalca. Na „prireditvi“ so Koroški Slovenci mirno protestirali in stali ob strani, toda kljub temu so naleteli na hujskaške klice senilnih nemškonacionalnih in neonacističnih krogov. Še več, deležni so bili represalij avstrijskih varnostnih organov.

Tokrat si je avstrijska žandarmerija dovolila nekaj nezaslišanega. Prijeli in zaprli so 26 Koroških Slovencev in jih odpeljali na policijsko postajo v bližnjo Sinčo vas.

Tukaj so prej pridobljeno korajžo še stopnjevali in brez vzroka aretirala še 15 ljudi, od tega večji del dekleta. Ne bi se spuščali v metode in način, kako so s temi ljudmi ravnali. Povem lahko samo to, da se metode niso dosti razlikovale od brutalnega ravnanja fašističnih skrajnežev v Španiji. Do kolikšne mere se odraža dvojne skrajnosti avstrijskih oblasti, naj ponazorim tale primerjava: ko so heimatdienstovci „neorganizirano“ motili razne slovenske prireditve, se policija ni nikogar niti dotaknila, kaj šele aretirala, čeprav so demonstrirali tako bučno, da so morali govorniki celo kričati.

V Škocjanu so bili, razumljivo, številni predstavniki sredstev javnega obveščanja, tako iz Avstrije kot tudi iz Slovenije. Policija je na vse neprimerne načine skušala preprečiti, da bi kdorkoli dokumentiral – fotografiral te krvave dogodke. Vendar ji ni uspelo. Fotografije so obšle svet in še enkrat nazorno prikazale odnose okrog manjšinske problematike v Avstriji. Zato so absurde in prav smešne besede avstrijskega kanclerja dr. Kreiskega, ki je pred kratkim na tiskovni konferenci na Dunaju odgovarjal na vprašanja novinarjev o krvavih dogodkih v zadnjem času na vstrijskem Koroškem. Na vprašanje novinarjev, kaj meni o brutalnem ravnanju avstrijskih varnostnih organov, v Škocjanu, je dr. Kreisky odgovoril, „da se je treba najprej prepričati o vsej stvari, šele potem pa pisati in o celi zadevi spregovoriti preko sredstev javnega obveščanja.“ Ali gospod dr. Kreisky ne loči navadne pokrajinske fotografije od fotografije „demonstracij“ iz Škocjana?

Za primer brutalnega ravnanja policije citirano „Naš tednik“ št. 33 z dne 12. avgusta 1976, kjer v članku z naslovom „Brezpravno postopanje“, piše o aretaciji znanega odvetnika in Koroškega Slovenca dr. Janka Tischlerja:

„Ves potek aretacij je opazoval tudi odvetnik dr. Janko Tischler, ki je medtem dospel v Sinčo vas, da bi se pozanimal in stal ob strani sinu ter ostalim žrtvam policijskega nasilja. Z odvetniško legitimacijo v roki je hotel tudi on vstopiti. (v policijsko poslopje op. p) Sprva ga niso pustili, toda dr. Tischler je rekel, da ne zapusti hiše, preden sin ni prost. Sledil je edinstven prestopok žandarmerije. Surovo so zgrabili odvetnika (!), mu strgali srajco, zvili roke na hrbtu ter ga odnesli po stopnicah gor. To se je zgodilo v skoraj nedojemljivi naglici. Zgoraj so ga vrgli na tla, potem ko so ga po stopnicah še brcali. Ko so zvedeli s kom imajo „opravka“, jim je zadeva postala neprijetna in so se hitro začeli opravičevati. Dr. Tischler je zaradi grobega postopanja žandarmerije dobil tudi razne poškodbe.“ (Priložena je fotokopija zdravniškega atesta op. p.)

Komentar k citiranim vrsticam nedvomno ni niti najmanj potreben.

NI VEČ DALEČ ČAS. . .

Demokratična javnost je vznemirjena. Različne „javne prireditve“, podobne tisti v Škocjanu, so vse pogostejše. Odkrili so vse več spomenikov „brambovcem“. Metode in ravnanje avstrijskih varnostnih organov so vse bolj „poudarjene“. Avstrijska vlada javno nastopa pred OZN in teoretično razlaga svoje poglede in stališča do manjšin v Avstriji. Sprejem zakonov o manjšinah. Še in še bi lahko naštevali in vedno bi prišli do istega zaključka: Avstrija vodi neodgovorno in predvsem nevarno politiko glede položaja manjšin v svoji „demokratični deželi.“ Dolžnost mati-

ENCI V OKOVIIH

nega naroda je, da podpre koroške Slovence v borbi za njihove osnovne pravice. Zvezni izvršni svet in vsi najvidnejši jugoslovanski politični krogi venomer opozarjajo in razpravljajo s predstavniki avstrijske vlade o manjšinskih vprašanjih.

Kako dolgo bo treba še poslušati lažnive obljube in ovinkarjenja naših severnih sosedov? Kako dolgo bomo še morali gledati gonjo zoper naše rojake in maltretiranja koroških Slovencev? Ko človek bere takšne ali po-

dobne stvari, dobi občutek, da bi bilo treba na tem področju odločnejše ukrepati.

Pa še to: Avstrija se pojavlja na konferenci neuvrščeni dežel v Colombu — tendence pa takšne — ne sicer kot polnopravni član, toda želje so očitne. Postaviti se ob bok Jugoslaviji, Indiji, Egiptu, Panami, Ali je to sploh mogoče?

Bojan Kovačič

Kladivo

3

Ob posuših avstrijske vlade, da razglase enotnost koroških Slovencev in da opozarjajo na osrednjina organizacijama pravico zastopanja manjšinskih interesov:

Za demokratizacijo narodne politike

Drugič že v povojni zgodovini koroških Slovencev se spravljajo nemški nacionalisti skupaj s državno oblastjo na naše temeljne narodne pravice: prvokrat se je to zgodilo leta 1938, ko so v obsejni skupni gonji odpravili obvezni dvojezični pouk na južnem Koroškem. Takrat osrednji organizaciji nista bili zmogni, da bi spravili na noge količjakj odpora. Seveda to takrat ni bilo lahko, saj je bil še čas "hladne vojne" in se je vsako delovanje za demokratizacijo v državi uračevalo kot protidržavno. Kljub temu sta bili v glavnem odgovorni osrednji organizaciji za to, da se med koroškimi Slovenci ni oblikovala organizirana in odločna protiakcija. Vodstvi slovenskih organizacij sta bili preozko povezani s političnimi vrhovi SPÖ in ÖVP, zato pa sta kakor hipnotizirani napretno strmeli na razvoj dogodkov, ne da bi posegli vmeš.

Danes pripravljajo iste neukonkacione sile skupno s avstrijsko vlado in s vsemi v parlamentu zastopanimi strankami drugi odločilni naskok na naše pravice: s to razliko, da se niso sprevili samo na smo določeno in posemno pravico, temveč kar na temelj vseh naših narodnih pravic, na člen 7. Proti vsobini členu 7 namreč se obrača napadalnost "štetja posebne vrata".

V prvem trenutku se je zdelo, da jim bo tudi ta drugi veliki napad brea vsega uspel. Ko so fevinisti podirali dvojezične napise, spet ni bilo organiziranega odpora. Vse je govorilo za to, da osrednji organizaciji še zmeraj ali pa še spet nista zmogni načrtovane protiakcije.

V zadnjem časovnem obdobju se je namreč pojavil nov borbeni duh: med številčno naraslo slovensko študentsko mladino, med delavsko in kmečko mladino na terenu, med dijaki mladino in med slovenskimi kulturnimi delavci. Novi borbeni duh se je zliil v politično in ideološko raznolika združenja, katerih imena so postala, neobhoden sestavni del narodne politike: revija mladje, oder in klub mladje, naš list KLADIVO kot politična skupina, Društvo slovenskih pisateljev v Avstriji, Klub slovenskih študentov na Dunaju, Kluba slovenskih študentov v Gradcu in v Salzburgu pa tako naprej. Vse te grupacije so po svojem sedanjem političnem in kulturnem razmahu nov, sveč element v dokaj zatohli atmosferi narodne politike. Najjasnejši izraz politične samozavesti in iniciativnosti teh novih skupin in KSŠ na Dunaju je postala ustanavljanje solidarnostnega gibanja, ki je danes na dokaj visoki organizacijski ravni (komiteji v Celovcu, v Salzburgu in na Dunaju) in ki je brez dvoma bistveni sestavni del demokratičnega odpora koroških Slovencev in njihovih prijateljev proti nankani vladi in Helmsdiensta.

Novi sveči duh, ki ga je sanesla borbena mladina v narodno politiko, je delno vplival tudi na osrednji organizaciji. Vodstvi ZSO in NSKSa sta se posledili, deloma so se pojavili tudi novi pogledi na narodno politiko. Povezava s SPÖ in ÖVP se je nakrhala. To pa je osnovna garancija za to, da bo mogoče organizirati akcijo proti ugotavljanju manjšine skupno s osrednjima organizacijama, ki edini zastopata interes slovenske manjšine pred državno oblastjo. SKUPNO pa se

4

Kladivo

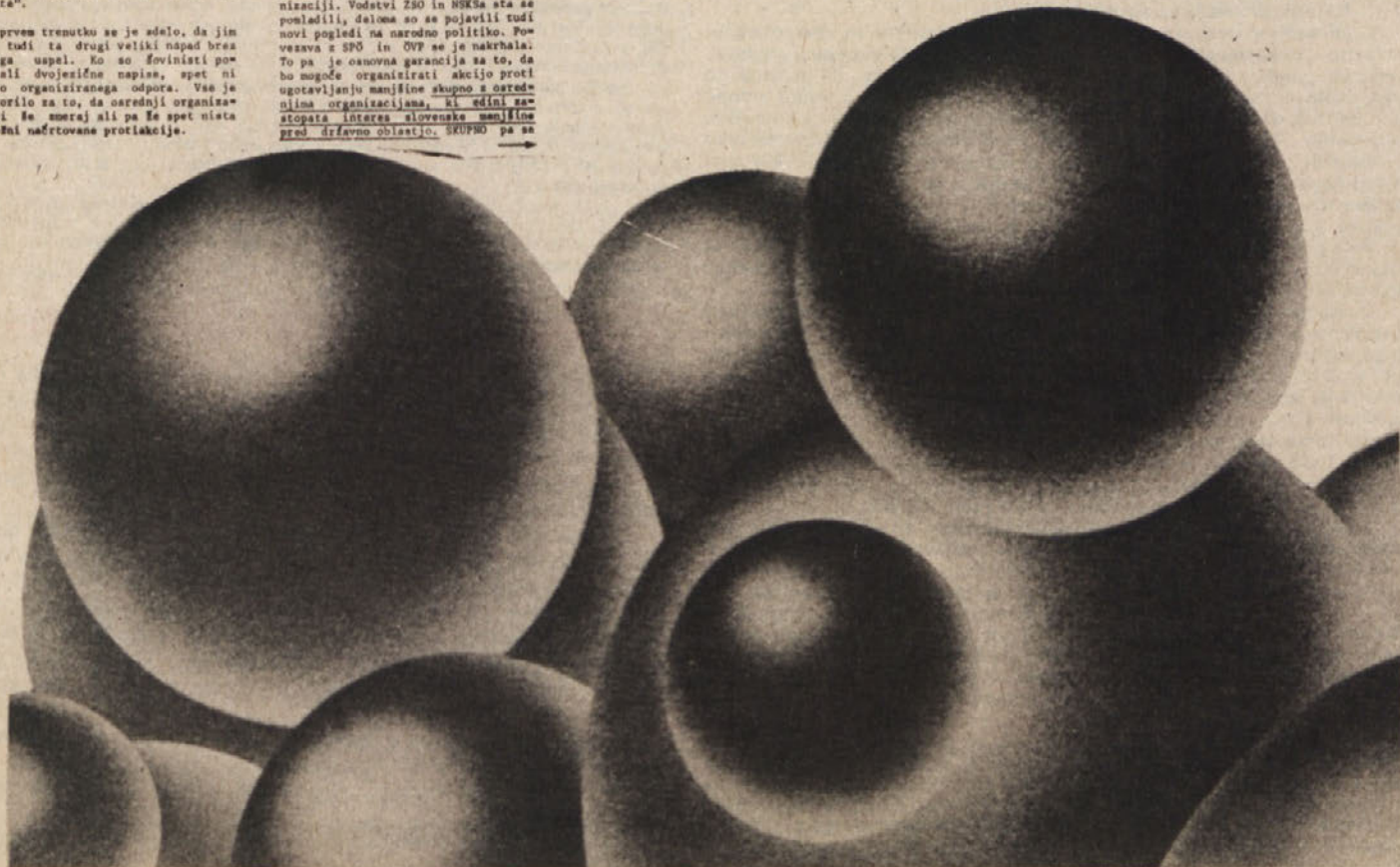
pravi: ob aktivni udeležbi vseh struj med koroškimi Slovenci, predvsem novih, borbenih struj slovenske mladine. Prav ta struja namreč slej ko prej še ni vgrajena v strukturo narodne politike, se pravi, slej ko prej še nima možnosti, da neposredno in aktivno sodeluje o vsem, kar se tiče usode koroških Slovencev.

Da pa bo boj proti preštevavanju kar se da uspešen, bo najno treba kar se da kmalu sklicati posvet vseh narodnih organizacij, na samo osrednjih odborov ZSO in NSKS, posvet, na katerem naj v diskusiji pretehtajo zastopniki ZSO in NSKS skupno s organizacijama mladine, študentov, kulturnikov in terenskih prosvetatešev vse možnosti odpora. Več glav več ve. In če bo še

v pripravah vključeno več ljudi, bo tudi mobilizacija na terenu šla gladko od rok.

Avstrijska vlada pa, ki bi tako rada razbila enotnost koroških Slovencev s tem, da zabiije klin med vodstvi NSKS in ZSO ter "pametnimi" koroškimi Slovenci, se bo ponovno obrnila pod nosom. Saj bo prav široka diskusija in široka smotna akcija vseh narodnih silnic najbolj jasno dokazala, da so koroški Slovenci strujeni, in da sta ZSO in NSKS demokratični, zato pa tem bolj reprezentativni, od vseh struj koroških Slovencev priznani zastopniki slovenskih manjšinskih interesov na Koroškem.

KLADIVO, list napredne slovenske mladine, Dunaj, julija 1976.3

Višja agronomska šola

Kot kmetijsko najmočnejša regija je Maribor s svojim zaledjem potreboval šolo, ki bi naj zapolnila veliko vrzel v kadrih, saj so ti eden od bistvenih dejavnikov napredka vsake panoge, tako tudi kmetijstva. Prvzaprav pa je v kmetijstvu pomen strokovnih kadrov še drugačen, če vemo, da se prav ta panoga v naši socialistični samoupravni družbi srečuje s specifičnimi problemi — z nujnim porastom kmetijske proizvodnje, torej proizvodnje hrane, in s socialistično preobrazbo vasi. Proizvodnja hrane in samopreskrba je ena od primarnih nalog tudi v prihodnjem petletnem načrtu naše republike, pri čemer je jasno, da lahko ob vedno manjšem številu kmetijskih proizvajalcev in vedno večjem številu prebivalstva, ki ga je treba prehraniti, to nalogo izpolnimo le s prehodom na industrijski način kmetijske proizvodnje, torej z uvedbo mehanizacije in najsoodnejših tehnoloških rešitev. Tak prehod pa nujno zahteva zadostno število dobro podkovanih kmetijskih strokovnjakov vseh ravni, ki bodo morali ob prenašanju strokovnih dosežkov v prakso prevzeti tudi pomembno vlogo pri nastajanju novih družbeno ekonomskih odnosov v kmetijstvu.

Šola si že vseh 16 let obstoja prizadeva, da bi svoje diplomante usposobila za prevzem tako pomembnih nalog, da bi jim nudila vse tisto, kar mlad kmetijski strokovnjak pri svojem vsakdanjem delu potrebuje. Pri tem posreduje študentom ne le najsoodnejše tehnološke dosežke, ampak tudi dobrošerno mero družbeno političnih in ekonomsko organizacijskih ved, saj mora biti danes agronom predvsem tudi organizator kmetijske proizvodnje, bodisi na družbenem sektorju ali v kooperacijski proizvodnji. Prav ta je v podružbljanju kmečke proizvodnje v prihodnjem planskem obdobju še posebej pomembna. Zato je šola že pred nekaj leti s spremembo učnega načrta in vključitvijo nekaterih novih predmetov do neke mere spremenila svoj prvotni koncept — vzgajanju strokovnjakov, obratnih inženirjev za družbeni sektor je dodala še vzgojo in usposabljanje diplomantov za odgovorno delo v pospeševalni in svetovalni službi. Tako je razširila možnost zaposlovanja diplomantov in zapolnjevanja dejanskih potreb po tovrstnih kadrih. Vse dosežanje analize zaposlovanja diplomantov pa kažejo, da se se le-ti uveljavili ne samo v primarni kmetijski proizvodnji, bodisi družbenega ali zasebnega sektorja v kooperaciji, ampak tudi v celi vrsti spremljalnih panog, ki kmetijstvu neposredno služijo, to je v industriji kmetijskih strojev in močnih krmil, v živinsko-predelovalni in kemični industriji (gnojila in kemična sredstva za varstvo rastlin), v trgovini s kmetijskimi stroji in reprodukcijskim materialom ter opremo za kmetijstvo, v kmečkem turizmu in v kmetijskem šolstvu, v upravnih službah, v kmetijskih zavodih in zemljiških ter proizvodnih skupnostih. Mislimo, da bo prav proizvodnim skupnostim pripadla v izpolnjevanju nalog petletnega načrta ena od zelo pomembnih nalog, pri čemer bodo prav diplomanti naše šole lahko prevzeli v takih skupnostih vlogo strokovnih nosilcev in mentorjev.

Šola deluje kot dveletna višja šola in ima dva oddelka:

- oddelak za tehnologijo s pospeševanjem kmetijstva, v katerem sta dve usmeritvi: živinorejsko poljedelska in sadjarsko vinogradniška
- oddelak za kmetijsko strojništvo.

Učni načrt in učni programi dajejo solidno teoretično osnovo temeljnih predmetov, na katere se že v drugem semestru navezujejo strokovni predmeti z velikim poudarkom na praksi. Šola si seveda prizadeva, da bi nenehno izpolnjevala in posodabljalna učne programe, pri čemer ji je v veliko pomoč zlasti dejstvo, da so vsi njeni učitelji v stalni neposredni povezavi s kmetijsko proizvodnjo in reševanjem mnogih tehnoloških in organizacijsko ekonomskih problemov v direktni proizvodnji. Pri tem pa daje šola tudi močan poudarek raziskovalnemu delu, kar dokazuje tudi število učiteljev z akademskimi naslovi: od stalnih 14 učiteljev je 5 doktorjev znanosti in 2 magistra, 3 so v postopku za doktorat in 2 za magisterij.

Šola daje velik pomen študentov ob delu, kar dokazuje dejstvo, da je od skupno 606 diplomantov od ustanovitve šole do danes kar 227 diplomantov diplomiralo ob delu.

Z uveljavitvijo nove ustave in zakona o visokem šolstvu je šola prešla na nove samoupravne odnose. Najvišji organ upravljanja — svet šole je sestavljen po tripartitnem načelu, v njem so delegati delavcev šole, študentov, in t. im. uporabnikov. Študentje in uporabniki v svetu in tudi vseh drugih organih upravljanja enakopravno z delavci šole kreirajo politiko šole in vso njeno dejavnost. Lahko rečemo, da so se študentje zavedli svoje odgovorne naloge pri delovanju šole in da se aktivno vključujejo v vsa dogajanja na šoli, mogoče malo premalo pa so se udeleževali v organizaciji ZSM. Menimo, da bo prav to ena od primarnih nalog, da bomo poživili in aktivirali delo ZSM na šoli, ki ga vsekakor ne gre enačiti z delom v samoupravljanju šole.

Šola je vključena v izobraževalno skupnost za agroživilstvo, torej posebej izobraževalno skupnost, prek katere uveljavlja tudi svoj dohodek za opravljeno delo, in v sklopu katere se vključuje v celovito izobraževalno dejavnost na področju agroživilstva. Prav ta izobraževalna skupnost pa v sklopu svojih nalog določa tudi obseg in način izobraževanja diplomantov višje agronomske šole, pri čemer skupnost v svojem petletnem načrtu predvideva potrebo po 300 diplomantih naše šole do leta 1980. Prav to pa v veliki meri zagotavlja tudi možnost zaposlitve diplomantov, saj šola glede na dosedanji vpis in letno število diplomantov v vseh letih delovanja takega števila diplomantov letno še ni dosegla.

Razen že večkrat postavljene zahteve od strani študentov VAŠ po razvoju šole na drugo stopnjo govore takemu razvoju v prid tudi drugi dejavniki: velike potrebe po diplomiranih inženirjih agronomije, prostorske in kadrovske kapacitete šole še posebej v interdisciplinarnem študiju potencialnih kandidatov za tak študij, zlasti pa še dejstvo, da si je šola v svojem razvoju začrtala otvoritev usmeritve, ki je v Sloveniji ni, in po kateri so dejanske potrebe, to je organizacijsko pospeševalne usmeritve, pa tudi

dejstvo, da agronomski oddelek BTF v Ljubljani sam ne bi mogel zadostiti načrtovanim nalogam v petletnem načrtu potreb po kadrih, že zaradi tega ne, ker se mnogi potencialni kandidati za študij agronomije ne morejo vpisati v Ljubljani iz različnih vzrokov (finančne težave, pomanjkanje stanovanjskih kapacitet za študente in mnogi drugi). Glede na trenutne težave v gospodarstvu in financiranju visokega šolstva ter glede na sklep izobraževalne skupnosti Slovenije o začetni ustavitvi razvoja šol smo seveda primorani izvršitev našega razvojnega načrta, ki ga je sprejel tudi novi svet šole, preložiti na kasnejši termin. Prav zato se nam zdi pomembno poudariti, da lahko diplomanti VAŠ nadaljujejo študij na agronomskem oddelku BTF v Ljubljani, je ta z uveljavitvijo novega učnega načrta predvidel tudi posebno študijsko usmeritev za nadaljevanje študija diplomantov višje šole.

Šola si bo tudi v bodoče prizadevala izvrševati naloge, ki jih je pred njo postavila družba. Pri tem pa bo posebej dala poudarka intenziviranju pedagoškega procesa, ponovni reviziji učnega načrta in učnih programov, zmanjšanju osipa in skrajšanju časa študija. Ali bo v tem uspela pa je v veliki meri odvisno od marljivosti in prizadevanja vseh učiteljev šole in seveda v enaki meri tudi študentov. Mislimo, da so za to podani vsi pogoji, ustrezne prostorske kapacitete in oprema, razpoložljivi učni pripomočki in lastna dobro oskrbljena knjižnica. Pričakujemo tudi, da se bo rešil problem financiranja, ki je v letošnjem letu do neke mere prizadel večino visokošolskih organizacij in tudi našo šolo.

Direktor: dr. Stojan Vrabl

Višja pravna šola

Višja pravna šola deluje že več kot 15 let (ustanovljena je bila 1960 leta). Na šolo so se vsa leta vpisovali študentje iz vse Slovenije podobno kot na druge višje in visoke šole v Mariboru, posebej pa je velik priliv študentov z območja severozahodne Slovenije. To je pripomoglo, da se je nekoliko spremenila socialna struktura študentov prava v Sloveniji, saj so lahko v Mariboru študirali tudi tisti študentje, ki bi zaradi gmotnih razmer to težje zmogli v Ljubljani. Sočasno pa je delovanje VPS omogočilo, da so ti predeli, ki so zvečine gospodarsko manj razviti, dobili veliko mladih pravnikov. Do konca prvega polletja t. l. je namreč diplomiralo na VPS 493 rednih študentov in 604 študentje ob delu. Tako je šola vsaj nekoliko ublažila velikansko pomanjkanje pravnih kadrov, leta 1975 je v SR Sloveniji primanjkovalo približno 1.500 pravnikov in diplomiranih pravnikov.

Diplomanti VPS (ko študentje diplomirajo dobijo naziv „pravnik“) se zaposlujejo na številnih področjih združenega dela, največ v gospodarstvu, v samoupravnih interesnih skupnostih, javni upravi, pravosodju in v organih družbenopolitičnih skupnosti. Tolikšno povpraševanje po pravnikih je pogojeno z ustreznim študijskim načrtom VPS, ki omogoča, da si študentje med študijem in obvezno prakso pridobijo poleg potrebne teoretične osnove iz pravnih in drugih družboslovnih ved tudi solidno izobrazbo za prakso.

Diplomanti višje pravne šole v Mariboru lahko nadaljujejo študij na pravni fakulteti v Ljubljani, ne da bi morali poprej opraviti potrebne diferencialne izpite kot pogoj za vpis v 5. semester, nekaj izpitov in v odgovor na vprašanje študijski program VPS (npr. Rimsko pravo, statikolo), pa lahko opravijo med študijem na fakulteti. Predvidevamo, da bodo prihodnje generacije diplomantov VPS že lahko nadaljevale študij prava v Mariboru.

Študentje višje pravne šole se prizadevno in tvorno vključujejo v upravljanje šole. Preko svojih delegatov enakopravno odločajo v svetu šol (in drugih samoupravnih organih) ki je njen najvišji samoupravni organ, skupaj z delegati, ki so jih vanj delegirali razni družbeni subjekti in delavci šole. Študent je tudi eden od namestnikov direktorja. Tako sestavljen svet VPS je letos poleti sprejel tudi nov študijski načrt. Vanj so vgrajena določila, ki bolj spodbujajo študente k intenzivnemu študiju, učiteljem pa nalagajo več skrb za pedagoški proces in racionalizacijo študija. Študijski načrt na primer obvezuje študente 1. letnika, da opravijo izpite iz dveh predmetov zimskega semestra do konca marca, nadalje določa kolokvije iz snovi dvosemestrskih predmetov, teste in druge oblike preverjanja znanja. Taki ukrepi so bili neogibno potrebni zato, da bi čimveč študentov čimprej končalo študij, da bi združeno delo, ki daje velika sredstva za izobraževanje mlade generacije, čimprej dobilo več mladih kadrov, samoupravno angažiranih pravnikov in družbenih delavcev.

O teh in mnogih drugih vprašanih, ki zanimajo „bruce“, o vprašanih, ki se nanašajo na študij, samoupravno politično delo višješolcev, na njihovo kulturno in športno aktivnost, bo govor na večdnevem uvajalnem seminarju, ki ga bomo priredili prve dni septembra za študente 1. letnika VPS.

V Mariboru 18. avgusta 1976

Direktor: mr. Miro Mastnak

Visoka šola za organizacijo dela Kranj

Visoka šola za organizacijo dela v Kranju vzgaja strokovnjake z višjo in z visokošolsko izobrazbo na področju organizacije dela za proizvodne in druge organizacije združenega dela. Organizator dela se v zadnjih desetletjih uveljavlja povsod po svetu kot samostojen profil in poklic.

Študij je organiziran v obliki predavanj, vaj, prikazov praktičnih primerov, razprav, učnih ekskurzij ipd.

Predavanja za redne študente so v Kranju, za študente ob delu pa tudi v drugih krajih, kjer se vpiše zadostno število študentov. Organizacija predavanj v popoldanskem času omogoča, da tudi študenti ob delu lahko poslušajo vsa predavanja. Poslušanje predavanj je obvezno. Predavanja iz posameznega predmeta za študente ob delu so praviloma strnjena v 5 šolskih ur na dan, v obsegu, ki je določen z letnim načrtom študija. Za študente ob delu trajajo predavanja za vsako stopnjo študija poltretje do tri leta.

Študent opravlja izpit iz vsakega predmeta. Izpitna snov je določena z učnim programom za posamezen predmet. Pred koncem študija izdelata študent diplomsko nalogo s področja enega izmed specifičnih predmetov.

Na visoki šoli za organizacijo dela v Kranju so na I. stopnji študija tri usmeritve:

- proizvodno-organizacijska usmeritev,
- računalniško-organizacijska usmeritev,
- kadrovsko-organizacijska usmeritev.

Na II. stopnji pa so usmeritve:

- proizvodno-organizacijska,
- računalniško-organizacijska,
- usmeritev kontrole kakovosti,
- organizacijsko-izobraževalna oziroma pedagoška usmeritev.

Proizvodno-organizacijska usmeritev, I. in II. stopnja

Diplomanti visoke šole za organizacijo dela proizvodne usmeritve so tehnični strokovnjaki, ki se ukvarjajo z raziskovanjem, projektiranjem, postavljanjem, vzdrževanjem in izboljševanjem delovnega sistema:

Človek - delovno sredstvo - gradivo - energija - informacija s ciljem doseči družbeno in ekonomsko optimalne rezultate pri izdelavi fizičnih, energetskih in umskih proizvodov.

Diplomanti I. stopnje so strokovno usposobljeni za projektiranje, postavljanje, vzdrževanje in vodenje delnih proizvodnih sistemov.

Šolanje na II. stopnji strokovno usposablja diplomanta za projektiranje, postavljanje, vzdrževanje in vodenje večjih in kompleksnejših proizvodnih sistemov. Pridobljena znanja s področja sistemske teorije in teorije informacij mu dajejo širša izhodišča in ga usposablja tudi za projektiranje, postavljanje, vzdrževanje in vodenje delovnih sistemov izven čistih proizvodnih sistemov. Diplomant II. stopnje povezuje svoje delo tudi z raziskovanjem.

Računalniško-organizacijska usmeritev, I. in II. stopnja

Ta usmeritev je namenjena profilom za organizacijska področja v sistemu elektronske obdelave podatkov. Ta so: organizator poslovanja, organizator EOP, problemski analitik in sistemski analitik. Prva dva potrebujeta izobrazbo I. stopnje in druga dva II. stopnje. Vloga teh poklicev je v pripravljanju sistemskih študij za uvedbo sodobnih računalniških obdelav v organizacije združenega dela. Danes se problemi take narave rešujejo s skupinskim delom, v tesni povezavi z operativno in programerji. Organizator naj bo ravno ta povezovalni člen. Zato te vrste poklici terjajo mnogo razgledanosti, sposobnosti prilagojevanja in neposrednega poklicnega znanja.

Študijski program računalniške usmeritve nudi temeljno znanje programiranja in poznavanja funkcij računalnika. Organizator, ki naj definira delo programerjem, brez teh znanj ne more biti uspešen. To naj mu tudi omogoči poglobljen študij različnih sodobnih programsko-tehničnih rešitev v poslovnih procesih in vodenju proizvodnje. Da bi bil pri iskanju in uvajanju modernih organizacijskih prijemov v OZD resnično uspešen, potrebuje tudi vrsto splošnih in družboslovnih znanj. Študij računalniške smeri na tej šoli je seveda odprt in omogoča mimo naštetega, po nagnjenih in sposobnostih uspeh tudi v ostalih računalniških poklicih; od ozko programerskih orientacij pa do vodstvenih položajev v računskih centrih se že nahajajo študenti naše šole.

Kadrovsko-organizacijska usmeritev, I. stopnja

Dve tretjini programa sta skupni s proizvodno-organizacijsko smerjo.

Organizatorji se usposabljaajo za delo v kadrovskih službah, za uvajanje novih delavcev v proizvodnjo, za organiziranje izobraževalnih dejavnosti v organizacijah združenega dela ali v delavskih univerzah in tudi za določena področja izobraževanja. Kot strokovne predmete proučujejo: industrijsko pedagogiko, higieno dela, vrednotenje dela in analizo dela (personalna racionalizacija). Pripraviti se morajo za mentorsko delo. Poznati morajo ekonomsko raziskovalnega in izobraževalnega dela.

Za delo z ljudmi morajo poznati na eni strani organizacijo (proizvodnje ali družbene dejavnosti), na drugi pa metode pristopa k ljudem. Zato spoznavajo oblike javnega nastopanja, metode prikazovanja podatkov, avdiovizualna sredstva, vodenje sestankov ipd.

Usmeritev kontrole kakovosti, II. stopnja

Medtem ko smo mi vprašanje kontrole kakovosti zanemarjali ali vsaj podcenjevali, je dosegel študij kontrolnih metod v svetu že stopnjo visoke znanosti.

Pri nas se predava zdaj že na skoraj vseh tehniških, ekonomskih in organizacijskih fakultetah ter visokih in višjih šolah po eden ali več specializiranih predmetov s področja kontrole kakovosti. Vsebinsko se obravnava kontrolo kakovosti tudi v okviru mnogih drugih predmetov.

Diplomanti usmeritve kontrole kakovosti se lahko zaposlijo:

- v okviru kontrole kakovosti na področju:

1. projektiranja sistemov kontrole kakovosti,
2. upravljanja sistemov kontrole kakovosti in njihovih podsistemov,
3. servisiranja kakovosti v eksploataciji;

- v okviru drugih funkcij na področju:

1. raziskovanja in razvoja ter projektiranja proizvodnih sistemov in izdelkov,

2. organizacije in upravljanja proizvodnih sistemov,
 3. analize ekonomičnosti in stroškov kakovosti,
 4. motivacije in povezovanja kakovosti z nagrajevanjem,
 5. izobraževanja, študija in vzgoje kadrov v „duhu kakovosti“, itd.
- v okviru politično upravnih in administrativnih funkcij:
1. pri kreiranju nacionalne politike kakovosti,
 2. v družbenih aktivnostih za kakovost,
 3. pri pravnem sankcioniranju kakovosti in zaščite potrošnika,
 4. v tržnih in drugih inšpekcijskih službah itd.

Organizacijsko-izobraževalna oz. pedagoška usmeritev, II. stopnja

Diplomanti te usmeritve se lahko zaposlijo na področjih dela, ki se ukvarjajo predvsem z raziskovanjem, proučevanjem in načrtovanjem izobraževanja, projektiranjem in urejanjem organizacije izobraževanja ter pedagoškim in kulturnim delom. Konkretnjša delovna področja so:

- organizacija in izvedba procesov izobraževanja,
- vodenje izobraževalne ustanove,
- svetovanje na področju izobraževanja,
- sodelovanje s kadrovskimi in drugimi strokovnimi službami in

TOZD-i,

- analiziranje delovnih mest, študij poklicev in oblikovanje poklicnih profilov,

- programiranje in planiranje izobraževanja,
- planiranje kadrov ipd.,
- načrtovanje in izvajanje raziskovalnih nalog na področju izobraževanja,

- proučevanje izobraževalnih procesov in učnih metod, učnih pripomočkov,

- analiza in vrednotenje izobraževalnega dela,
- pedagoško-andragoško delo,
- analiziranje kulturnih potreb,
- inventivno iskanje novih rešitev pri kulturni animaciji itd.

Delovna mesta, ki jih zaseda ta profil, se pojavljajo v večini srednjih in večjih gospodarskih organizacij, kot so npr. izobraževalni centri, šolski centri, specializirane izobraževalne ustanove, delavske univerze; pojavljajo pa se tudi v kadrovskih in izobraževalnih službah delovnih organizacij, na poslovnih združenjih, na gospodarski zbornici, zavodih za zaposlovanje, na občinskih skupščinah ipd.; v šolah usmerjenega izobraževanja kot učitelji za organizacijske predmete.

Visoka šola za organizacijo dela si že več kot 10 let prizadeva uvesti v izobraževanje na visokošolski ravni nove oblike študija in prilagoditev izobraževalnega programa potrebam gospodarstva. Je prva v Sloveniji uvedla tako imenovani kurzni sistem za študente, ki študirajo ob delu, in ta sistem tudi v letu 1971/72 vpeljala pri rednem študiju. Šola je že v letu 1974 podpisala 60 samoupravnih sporazumov z večjimi delovnimi organizacijami v Sloveniji o izobraževanju organizatorjev dela.

Šola ima izredno razvito organizacijo študija ob delu. Organizirala je veliko število centrov v Sloveniji in drugih republikah. V SR Sloveniji so organizirani oddelki že v letu 1976:

1967/68 - Kranj, Ljubljana, Maribor, Nova Gorica

1968/69 - Kranj, Ljubljana, Maribor, Celje, Koper, Trbovlje, Jesenice, Novo mesto

1969/70 - Kranj, Ljubljana, Maribor, Celje, Koper, Trbovlje, Velenje, Tolmin

1970/71 - Kranj, Ljubljana, Maribor, Nova Gorica, Velenje, Ravne, Ajdovščina

1971/72 - Kranj, Ljubljana, Maribor, Celje, Jesenice, Ilirska Bistrica

1972/73 - Kranj, Ljubljana, Maribor, Nova Gorica, Velenje, Sevnica

1973/74 - Kranj, Ljubljana, Maribor, Nova Gorica, Celje, Koper, Jesenice, Novo mesto

1974/75 - Kranj, Ljubljana, Maribor, Nova Gorica, Celje, Koper, Ravne, Litija, Domžale

1975/76 - I. stopnja: Kranj, Ljubljana, Maribor, Nova Gorica, Celje, Koper, Trbovlje, Novo mesto, Velenje

- II. stopnja: Kranj, Ljubljana, Maribor, Nova Gorica, Koper, Velenje.

Visoka šola za organizacijo dela v Kranju pripravlja programe za pridobitev naziva magister organizacijskih ved.

Magister organizacijskih ved je usposobljen za projektiranje, postavljanje, vzdrževanje in vodenje velikih in kompleksnih proizvodnih sistemov ter za organizacijo in vodenje raziskovalnega dela s tega področja.

Doktor organizacijskih ved proizvodne usmeritve je usposobljen za organizacijo in vodenje znanstveno raziskovalnega dela s širšega področja proizvodnih in drugih organizacijskih sistemov ter za svetovanje in spodbujanje za uvajanje izsledkov znanstveno raziskovalnega dela v delovanje proizvodnih sistemov.

Beseda, dve, novincem in ostalim študentom VEKŠ

Visoka ekonomsko komercialna šola v Mariboru (VEKŠ) stopa v svoje 17. leto življenja (ustanovljena 1959) in v svoje 7. leto „zrelega“ življenja (leta 1969 je postala iz „višje“, visoka“ šola). Šola je doslej dala našemu gospodarstvu 3460 ekonomistov in 557 diplomiranih ekonomistov. Nadalje je šola podelila po uspešnem študiju naslov magistra ekonomije 15 slušateljem podiplomskega študija.

Ako upoštevamo vpis rednih in izrednih (ob delu) študentov, je VEKŠ največja visoka šola v SR Sloveniji, ker je bilo v študijskem letu 1975/76 vpisanih na VEKŠ 1135 rednih in 1652 študentov ob delu, skupaj torej 2787 študentov.

Učne načrte in učne programe so sprejemali vedno samoupravni organi šole po prejšnjem konzultiranju gospodarstva. Da bi se čimbolj približali potrebam prakse, je VEKŠ že od vsega pričetka imela razvejan študij po smereh, tako na prvi, kakor tudi na drugi stopnji študija, in v zadnjem času tudi na tretji stopnji (podiplomski študij). Na I. stopnji ima VEKŠ naslednje smeri: bančništvo, poslovne finance, računovodstvo, notranjo trgovino, zunanjo trgovino, transport in poslovno informatiko, analizo in planiranje gospodarskega razvoja. Na II. stopnji so iste smeri kot na I. stopnji, poleg teh pa še ekonomsko-tehniška smer z dvema usmeritvama in sicer: za komercialno ter za organizacijo. Na ekonomsko-tehniško smer se lahko vpišejo študenti, ki so dokončali prvo stopnjo tehniških visokih šol. Na III. stopnji so zaenkrat naslednje smeri: notranja menjava, zunanja menjava, poslovne finance, bančništvo, turizem, organizacija in poslovno upravljanje. V pripravi pa sta še smeri: poslovna logistika, poslovna informatika.

Na VEKŠ si je mogoče pridobiti tudi akademski naslov doktorja ekonomskih znanosti.

Na šoli je 52 rednih in 15 pogodbenih učiteljev ter 21 rednih in 3 pogodbeni asistenti. Večina učiteljev je delala že v praksi, kar se seveda odraža tudi v pedagoškem delu, ki je usmerjeno v prakso, seveda na znanstveni osnovi in ne prakticistično.

Šolo upravljajo delavci šole skupno s študenti; v zadevah posebnega družbenega (npr. sprejem študijskega programa, načini in izvajanje študija ob delu, program strokovnega izpopolnjevanja in podiplomskega študija, program znanstveno raziskovalnega dela, sprejem finančnega načrta in sklepnega računa, sprejem letne analize učinkovitosti študija, izvolitev dekana in prodekanov, sprejem programa marksističnega, strokovnega in pedagoškega izobraževanja učiteljev, itd.) pa enakopravno sodelujejo pri upravljanju in soodločanju delegati uporabnikov.

Vsak delavec in študent VEKŠ je osebno odgovoren za vestno opravljanje samoupravnih funkcij s tem, da izraža svoje predloge, mnenja in stališča po samoupravni poti. Vsi študenti, ki imajo status študenta na šoli sestavljajo zbor študentov, ki sprejema statut šole na predlog sveta šole in enakopravno z zborom delavcev; enako sprejema zbor študentov samoupravni sporazum o združitvi v univerzo; nadalje zbor študentov določa in razglašja na predlog Zveze socialistične mladine Slovenije (ZSMS) enotno kandidatsko listo delegatov, ki jih z neposrednim in tajnim glasovanjem volijo študenti v svet šole, odbor samoupravne delavske kontrole, delegacijo za skupščino družbenopolitičnih skupnosti, delegacijo za skupščino samoupravnih interesnih skupnosti in druge organe. Zbor študentov nadalje obravnava najmanj dvakrat letno poročila vseh delegatov oziroma delegacij, ki so jih izvolili študenti, obravnava in zavzema stališča o družbenoekonomskem, samoupravnem, socialnem, študijskem in delovnem položaju študentov itd. Zaradi lažje izvedbe se zbor študentov sklicuje po letnikih.

Svoje samoupravne pravice izvajajo študenti lahko tudi preko referendumov, in sicer o zadevah, o katerih so odločili študenti na zboru študentov. Študenti odločajo (enako kot delavci VEKŠ in uporabniki) po delegatih v organu: svetu VEKŠ, ki je najmočnejši tripartitni (študenti, delavci šole, uporabniki) organ šole, ker odloča o študijskem programu, o znanstveno raziskovalnem delu, o delovnem in razvojnem načrtu šole, o finančnem načrtu in sklepnem računu šole, voli vodilne poslovodne organe šole itd. Nadalje odločajo študenti po svojih delegatih v izvršilnih organih sveta šole, ki so tudi tripartitno sestavljeni: odbor za študijske in pedagoške zadeve, odbor za študij ob delu, odbor za zadeve gospodarjenja, odbor za znanstveno in raziskovalno delo, odbor za kadrovske zadeve učiteljev, znanstvenih delavcev in sodelavcev. Nadalje so tripartitno sestavljene komisije sveta šole: koordinacijska komisija, komisija za delovni in razvojni načrt, komisija za samoupravne splošne akte, komisija za založništvo, komisija za materialna vprašanja študentov, komisija za obveščanje, komisija za splošni ljudski odpor in komisija za stike s tujino.

Študenti tvorijo enakopravno z delavci šole odbor samoupravne delavske kontrole.

Študenti sodelujejo posredno tudi v individualnem poslovodnem organu, ker ima dekan šole kot individualni poslovodni organ 4 prodekane, med njimi tudi prodekana-študenta, ki skrbi za pogoje dela študentov, za izvajanje sklepov svetov letnikov, zbor študentov in sveta šole, sodeluje pri reševanju študentske problematike z ZSMS itd.

Sicer posvetovalen organ, vendar zelo važen organ študentov za oblikovanje vzgojnoizobraževalnega dela, ki daje mnenja in predloge delegatov in izvršilnim organom ter poslovodnemu organu šole, so sveti letnikov, ki jih sestavljajo študenti, učitelji in sodelavci, ki sodelujejo v letniku. Predsednika sveta letnika izvolijo študenti na predlog ZSMS. Organi, na katere se obračajo sveti letnikov s predlogi, morajo svetom letnikov

sporočiti svoje stališče na prvi redni seji, dekan pa v 15 dneh.

Da bi se lahko bolje izvajale samoupravne pravice študentov, izdaja šola „Obvestila VEKŠ“, ki jih prejemajo študenti in s katerimi informira študente o glavnih dogodkih na šoli.

Na šoli deluje ZSMS, ki skrbi za vestranski razvoj študentov. Izvenšolsko ideološko in strokovno poglobljanje študentov se vrši preko „javne tribune“ študentov, kjer imajo predavanja in vodijo diskusije priznani strokovnjaki iz našega družbenega življenja. Izrecno pozivamo novince, pa tudi ostale študente, da aktivno sodelujejo tako v organizaciji ZSMS, kakor tudi v „javni tribuni“, ker je to najboljši način uvajanja študentov v samoupravno in organizacijsko delo ter izobraževanje izven rednega študija.

V KUD študent imajo študenti možnost kulturno-umetniškega sodelovanja, lahko se pa udeležujejo tudi v športnem življenju, ker je na šoli organizirana vadba v raznih panogah športa, poleg tega pa organizirajo študenti občasna športna tekmovanja, tako v okviru univerze v Mariboru, kakor tudi na meduniverzitetnih tekmovanjih širom Jugoslavije.

Zaradi vpliva na bodoče vzgojno-izobraževalno delo na šoli bomo navedel nekaj predlogov ki jih bo poslovodni organ šole dal njenim samoupravnim organom v razpravo in odločanje.

Samoupravljanje na šoli bo potrebno poglobiti. Bolj bo treba k temu pritegniti študente in uporabnike. Čeprav so sedaj samoupravni organi na šoli zelo razvejani, smatram, da je VEKŠ kot visokošolska delovna organizacija s svojimi 3000 študenti in s skoraj 100 učitelji in sodelavci prevelika, da bi bilo mogoče učinkovito samoupravljanje. Zaradi tega bo treba pričeti s temeljitimi, pa vendar pospešenimi pripravami za delitev VEKŠ na visokošolske temeljne organizacije združenega dela (VTOZD). Za tako delitev lahko izberemo različne kriterije. Ker mora biti po zakonu o visokem šolstvu VTOZD delovna celota, ki daje zaokroženoiškološko izobrazbo ali opravlja zaključeno delo v okviru vzgojnoizobraževalnega raziskovalnega programa oziroma trajno opravlja druge storitve, ki jih je mogoče samostojno izraziti oziroma vrednotiti, in v kateri delavci skupaj s študenti lahko neposredno uresničujejo svoje družbenoekonomske in druge samoupravne pravice, se osebno ogrevam, da bi imela VEKŠ 4 VTOZD in sicer: za komercialno znanost, za finančno znanost, za organizacijsko znanost in za ekonomsko znanost. Na ta način bi bili za vsako VTOZD zaokroženi učnovzgojni interesi, dohodkovni interesi in interesi uporabnikov v zvezi z načeli usmerjenega izobraževanja. Vse to bi se odražalo v boljšem in bolj poglobljenem delu samoupravnih organov v posameznih VTOZD, v večjem interesu pri upravljanju s strani študentov in uporabnikov, v večji izobraževalni in raziskovalni stimulaciji učiteljev in sodelavcev ter v učinkovitejši povezavi šole z organizacijami združenega dela in drugimi uporabniki.

Redni študenti so prihajali doslej v stik s prakso preko počitniške prakse v 1., 2. in 4. letniku preko diplomskih oz. seminarskih nalog, ki so obravnavale praktične primere iz prakse in preko mednarodne študentske zveze AIESEC, ki organizira vsako leto v omejenem obsegu prakso študentov v inozemskih podjetjih. V bodoče nameravamo intenzivirati učnovzgojni proces študentov po OZD s tem, da bi študenti opravljali v OZD praktične naloge na podlagi teoretičnega znanja, ki so si ga pridobili v šoli. Na ta način bomo omogočili preverjanje znanja preko konzultacij z učitelji v zvezi z opravljenim delom v OZD. Tako bi lahko postopoma odpravljali klasične izpite, ki so temeljili zgolj na memoriranju in bomo dali poudarka bolj kreativni sposobnosti študentov, ki je edino odločujoča pri bodočem delu diplomanta šole v OZD.

Intenzivirati bomo morali tudi uvajanje študentov v raziskovalno delo. Ena pot je usmerjanje diplomskih nalog v reševanje praktičnih problemov v OZD. Na ta način bo tesnejša povezava s prakso, poleg tega pa bo učitelj-mentor navajal študenta na metode znanstvenih raziskav, ki jih zelo pogrešamo v naših OZD. Raziskovalni centri posameznih VTOZD pa bodo lahko pritegovali študente kot sodelavce pri rutinskih znanstveno-raziskovalnih delih in jih tudi na ta način uvajali v znanstvenoraziskovalno metodologijo.

Za učinkovitejše samoupravljanje bo treba izboljšati informativno službo. K dosedanjemu načinu informiranja bo treba dodati potrebne informacije v določenih dneh in določenih urah predavanj, ko so zbrani vsi študenti.

Da ne bi bil moten pouk in da bi se lahko študenti aktivno udeleževali sestankov, bi bilo treba določen popoldan v tednu rezervirati za važne sestanke; v tem popoldnevu ne bi smelo biti predavanj in drugih oblik učnovzgojnega dela.

Osebno sem mišljenja, da bi morali v 2. in 4. letniku VEKŠ organizirati ponovno kulturno-umetniško vzgojo (literatura, upodobljajoča umetnost in glasba) in to na zelo nazoren način (slike, kipi, recitacije, magnetofonski trakovi itd.), ker si danes ne moremo zamišljati diplomanta, ki bo prišel v stik z razgledanimi ljudmi (tudi inozemci!) in ne bo poznal vsaj v glavnih potezah zgodovino in sodobne smeri kulture in umetnosti. Danes je že to preozko, saj uvajajo na nekaterih ekonomskih fakultetah v inozemstvu osnove astronomije, geologije itd.

Še bolj se bomo približali praksi, če bodo v bližnji bodočnosti ustanovljene posebne izobraževalne skupnosti za posamezne stroke gospodarstva. V zvezi s tem bo morala VEKŠ nujno stopiti v stik in sodelovati s srednjimi šolami, odkoder prihajajo študenti na VEKŠ, in izvajati načelo usmerjenega izobraževanja s tem, da bo med drugim usklajala učne načrte in programe z učnimi načrti in programi srednjih šol ter tako olajšala prehod dijakov srednjih šol na VEKŠ in to v skladu s potrebami gospodarstva in družbenih služb.

Na kraju izražam dobrodošlico novincem, ki prihajajo v našo sredino na VEKŠ, in jim želim mnogo uspeha v študiju in v oblikovanju samoupravnega socialističnega človeka. To pa je mogoče doseči le z vztrajnim delom in s takojšnjim vklopljenjem v učnovzgojni proces VEKŠ, v aktivno delo v ZSMS in drugih študentovskih organizacijah in samoupravnih VEKŠ. Ta moja želja pa velja tudi ostalim študentom VEKŠ, ki še doslej niso bili dovolj aktivni v vseh teh organizacijah. Nikoli ni prepozno popraviti pomanjkljivosti, se vklopiti v delo za naš boljši jutri, to je samoupravno socialistično skupnost!

Visoka tehniška šola

Z zakonom skupščine SR Slovenije je bila 26. novembra 1959 ustanovljena Višja tehniška šola v Mariboru, ki je nastala zaradi potreb gospodarstva v severovzhodni Sloveniji po tehniških kadrih. Šola je dajala višjo izobrazbo iz strojništva, elektrotehnike, gradbeništva ter kemijske in tekstilne tehnologije.

V desetih letih trdega dela je šola dobila učilnice in laboratorije, razvil pa se je tudi pedagoško, strokovno znanstveno in družbenopolitično kvaliteten učni kader. Vse to in pa nenehno sodelovanje z gospodarstvom je postalo temeljni kamen za nadaljnji razvoj šole. Skupščina SR Slovenije je leta 1973 z zakonom preimenovala šolo v Visoko tehniško šolo. Danes šola izobražuje strokovnjake z visoko izobrazbo iz strojništva, elektrotehnike, gradbeništva, kemijske tehnologije in tekstilne tehnologije, pripravlja pa se tudi za tehnologijo papirja. Študij strojništva in elektrotehnike bo začel v letošnjem šolskem letu tudi na 3. stopnji. Spomladi 1975 so na Visoki tehniški šoli začeli pripravljati samoupravno organiziranost šole v duhu nove ustave. Tako so januarja 1976 konstituirali štiri Visokošolske temeljne organizacije združenega dela (VTOZD) in skupne službe. S tem je šola sama naredila velik kvaliteten skok naprej v smislu razvijanja samoupravnih odnosov in razvoja posameznih VTOZD-ov. Vendar se delavci šole in študentje ter zunanji sodelavci niso zadovoljili zgolj s tem, temveč že razmišljajo o reorganizaciji skupnih služb, ki bi naj pripomogla k razbremenjevanju pedagoškega kadra z administrativnim delom. Hkrati vidijo vsi bodoč razvoj šole skozi prizmo finansiranja v posebnih izobraževalnih skupnostih, ki bodo financirale vsako VTOZD posebej. Sedanja finančna situacija na šoli ni blesteča, saj finansiranje izobraževalne skupnosti Slovenije šoli (oz. praviloma VTOZD-om) zadošča le za minimalne potrebe rednega dela, ne pa za razvoj posameznih VTOZD-ov. 90 % sredstev proračuna šole tako zajemajo sredstva ISS, 10 % pa ustvarjajo z dopolnilnim delom za gospodarstvo (raziskovalno delo, proizvodno projektantske usluge, znanstveno pedagoško pomoč). Težijo k povečanju dopolnilnih dejavnosti, kar je razvidno iz 23 raziskovalnih del za leto 1976, ki pa vse izhajajo iz potreb gospodarstva. V raziskovalno delo tudi uspešno vključujejo študente z diplomskimi nalogami in delom v laboratorijih.

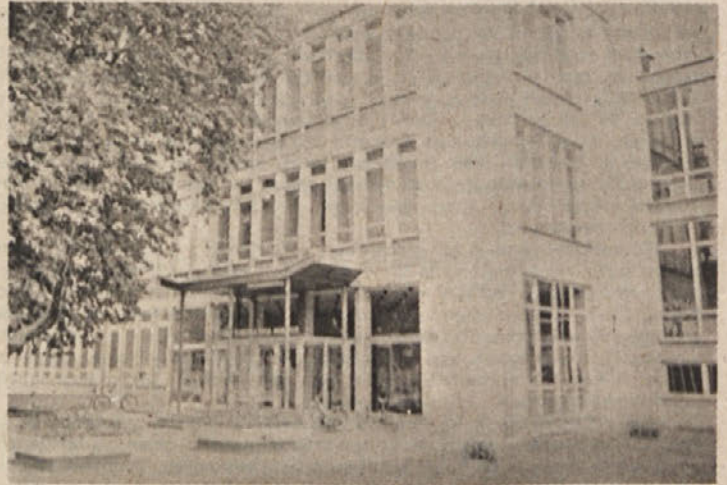
V razvoju šole je jasno načrtan osnovni namen šole, to je izobraževanje in raziskovanje. Danes je na šoli 91 učiteljev (50 rednih, od tega 13 doktorjev znanosti) in 44 asistentov (24 redno zaposlenih) ter 1300 rednih študentov in približno 3000 izrednih študentov. Vsekakor je razviden problem učiteljskega kadra, s katerim se na tej šoli že dalj časa ukvarjajo. Predvsem je premajhen pristop kadrov iz gospodarstva v šolstvo, saj je ta prehod za kadre iz gospodarstva (z daljšim industrijskim stažom) destimulativen, ker je dispariteta dohodkov v korist gospodarstva: V smislu stabilizacije se zavzemajo za strogo delitev dela med pedagoškim in nepedagoškim. Ob prehodu študija na drugo stopnjo je postal pereč problem prostorov, saj so ti za obstoječe delovanje premajhni, ob vedno večjem vpisu na posamezne VTOZD-e pa je prostorska stiska postala ena od prioritarnih problemov. V ta namen so že leta 1975 izdelali sami projekt izgradnje nove stavbe s 14134 kv. m delovne površine (dosedanja 10580 kv. m) in so bili uvrščeni v srednjeročni program izgradenj, vendar bo to že prepozno. V novi stavbi bi bili predvsem laboratoriji, kabineti in seminarske predavalnice. Prostorski problem so skušali začasno rešiti z internim dogovorom s Pedagoško akademijo, ki bi v svoji novi stavbi dala nekaj prostora na razpolago VTŠ-u, vendar pa ob ustavitvi in podaljšanju izgradnje PA iz tega do nadaljnjega ni nič.

Na VTŠ-u je bil izdelan tudi stabilizacijski program, ki temelji na reviziji učnih programov (na tem se sedaj intenzivno

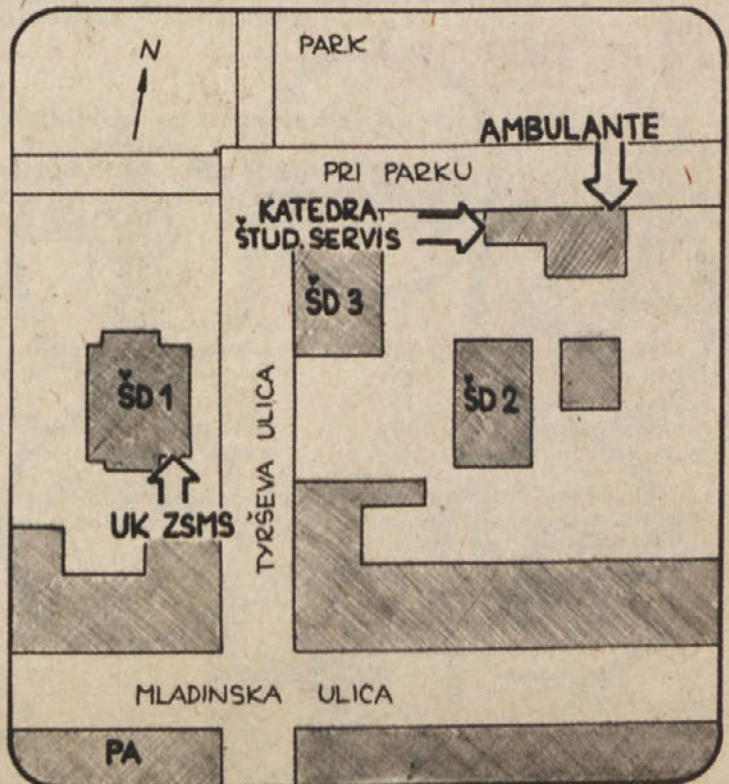
dela), zmanjšanju števila izpitov itd. Ravno tako imajo na VTOZD elektrotehnike in strojništva razvit kurzni sistem študija, ki se je zelo obnesel. Študentje sami se ravnotako vključujejo v intenzifikacijo študija, saj delajo kot demonstratorji (študentje višjih letnikov) in tako pomagajo svojim vrstnikom pri študiju.

V interesu šole je tudi študij ob delu, saj je na tem področju za VTŠ vodilna v Sloveniji za študij tehnike. Tako je iz centra za izredni študij v Celju že zrasede dislocirani oddelek za redni študij (strojništvo in gradbeništvo). Študentje se tudi zelo aktivno in tvorno vključujejo v delo samoupravnih organov na šoli in so v svojem delu presegli pričakovanja rednih delavcev VTŠ.

Prepričani smo, da si je Visoka tehniška šola načrtala pravilno pot razvoja in bo ob nadaljnjem sodelovanju z gospodarstvom le-tega tudi izpolnila.

informacija o razvoju in programu dela Pedagoške akademije v Mariboru, bo objavljena v prihodnji številki Katedre.

Dragi bruci

k množici informacij in napotkov ob začetku študija bi rada še jaz pristavila svoj piskerček. Vem, da vam bo splavalo prvo leto študija po Dravi, če se boste začeli sami prepričevati o dobronamernosti in koristnosti vseh nasvetov, ki jih delijo po šolah, ki padajo v oči s plakatov, ki jih ponujajo stanovski kolegi, ki ... jih je več ko dovolj.

Od vas, novopečenih študentov, pričakujemo, da boste aktivni in kritični. Veliko boste slišali o študentih kot subjektih vzgojnoizobraževalnega procesa (vzgojeni ste tako ali tako žel) — torej velja izkoristiti pravice, ki jih imate. Ne bom govorila o napotkih za študij, poudarjam pa, da je ta v veliki meri odvisen od tega, kako boste preživeli prosti čas, svoj aktivni počitek. Prizadevamo si, da diplomanti ohranijo poleg spominov na študij tudi vtise na svojo skupno študijsko dejavnost, na trud in uspehe, ki so jih poleg študija v tem času doživljali — le tako bodo bodoči strokovnjaki resnični in življenjski člani naše družbe. Ni prežgodaj, če vas že sedaj spomnim na čas, ko boste dopolnili 30 ali 35 let delovne dobe in ostali brez hobija oziroma interesnega področja. Sicer pa verjamem, da je kaka oblika izvenštudijskega ali kakršnegakoli udejstvovanja že spodbudila vaše zanimanje. Naslednje vrstice sem namenila vsem tistim, ki se zanimajo za kulturo.

To dopolnilo vašim študentskim letom različno dobro uspeva na šolah, kamor ste se vpisali (kulture komisije), po nasvete in pomoč se lahko zatekate h kulturni komisiji pri predsedstvu UK ZSMS, že vrsto let pa žanje uspehe na tem področju KUD Študent s svojimi sekcijami, kjer boste dobrodošli, če radi plešete, požete ... Nazadnje je tu še Katedra, vaš list; ta vabi vse, ki radi primete za pero tudi priložnostno, ne samo na predavanjih in izpitih, da se oglasite. Veseli bomo, če boste pomagali spremljati vesti s kulturnega področja med mariborskimi študenti v Mariboru in drugje. Dobrodošli so razmišljujoči in kritični zapisi s področja kulture, v stalni literarni prilogi Obrazi bomo objavili vaše prve (ali pa ne čisto prve) verze in jih skušali ovrednotiti.

Pri kulturni komisiji pri predsedstvu UK ZSMS vam bodo znali okvirno našteti kulturne prireditve, ki jih boste v tem letu lahko spremljali ali pa (češar smo še bolj veseli) v njih samo sodelovali. Upajmo, da bo nas letos dovolj takih, ki radi hodimo v gledališče, da nas bo dovolj za gledališki abonma, ki bo omogočil kontinuirano spremljanje dramske in operne umetnosti. Veseli boste tudi filmskih in koncertnih abonmajev; razstavne salone, v katerih razstavljajo včasih tudi vaši vrstniki, boste tudi kmalu odkrili; da o knjižnicah ne govorim posebej.

Poleg tradicionalnih aprilskih študentskih kulturnih prireditev, ki jih bomo letos z vašimi idejami in pomočjo še popestrili, vas znova opozarjam na kulturne komisije na šolah, kjer lahko sami sestavljate programe za delo vaše komisije, s tem pa ste tudi odgovorni za kvaliteto kulturnih prireditev tudi vi — celo predvsem vi.

Spomnila sem se na tisto misel o razmerju med govorjenjem in delom. Končujem v prepričanju, da smo študentje zmožni zadovoljiti svoje kulturne potrebe in da to tudi moramo storiti.

Marija Šuta

O prehrani

V zvezi s študentsko prehrano bi bruce seznanila, kje in po kolikšni ceni si je moč napolniti želodec.

Prvi in, seveda, vsem najbolj znan je prav gotovo BRUC espresso. Stoji na Jemčevem vrtu, natančneje povedano, v Razlagovi ulici 7/b. Bruc je odprt vsak dan razen v nedeljo in ob praznikih od 7 — 21 ure. Jedila, ki jih tam dobite, so:

		din
Kotlet s prilogo	15	jajčka s šunko 14
ražnjiči	20	jajčka kuhana 3
piščančeva bederca	15	palačinka 4
hotdog s hrenovko	6	sendvič 5
toast s slanino in sirom	8	obložen kruh 6,50
		toast bruc 6

Druga najbolj značilna in najbolj obiskana restavracija je CENTER. To je samopostrežna restavracija, stoji pa v Prešernovi 8. Dnevna izdaja obrokov ima tale urnik:

zajtrk od 5.30 — 9
kosilo, 11. — 15.30
večerja 17.30 — 20

Oglejmo si cene posameznih jedil:

Juhe:		
goveja z zakuho	3,20	kisla 8
zelenjavna	3	telečja obara 12,50
ragu	8	piščančja obara 10

Predkosila veljajo od 13,50 do 19 din:
kranjska z gorčico 8,50

hrenovka	8
1/2 pečenice z zeljem	13,50
jajce na oko	3

Mesne jedi dobite za 9,50 do 16 din, tople brezmesne jedi pa že za 2,50 do 17 din. Cena priloge je med 3,50 in 4,50 din, prikuh od 3,50 do 4 din, priloge stanejo od 3,50 do 4,50 dinarja ter solate od 3,50 do 5,50 din. Cena hladnim jedilom je od 4 do 12 dinarjev. Ljubitelje enolončnic naj opozorim, da se v Centru dobijo pripravljene enolončnice vsak dan, kar je velika prednost te restavracije pred ostalimi.

V isti zgradbi, le da v pritličju, si lahko napolnite želodec s temile jedmi, a naj vas že zdaj opozorim, da so cene precej višje kot drugod:

Šunka z žemljo	8
govedina v salati	20
posebna v salati	15
kranjska z gorčico	11
hrenovka z gorčico	10

Supermarket EMONA v Modni hiši sicer nima enolončnic, zato pa vam postrežejo z drugimi toplimi jedili:

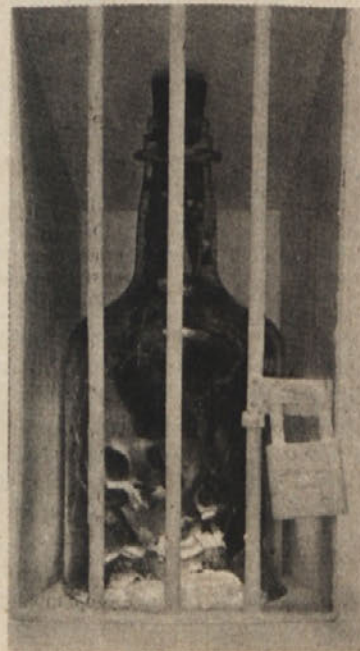
Juhe:		dunajski zrezek	18
Golaževa juha	6,50	jetra pražena	18
želodčkova juha	6,50	možgani z jajci	18
kisla juha	6,50	naravni zrezek	19
zelenjavna juha	6		

		Hladna jedila:	
govedina s prilogo	14	sendvič	5
piščančja obara	13	obložen kruhek	6
telečja obara	17	mesna solata	12
segedin golaž	15	mesna rolada	8
pasulj z mesom	12	topli sendvič	7
vampi v omaki	15	kruh	0,60
svinjska pečenka	18	žemlja	0,90

Preostane mi še samopostrežna okrepčevalnica ORLIČ v Volkmerjevem prehodu. Po zelo ugodnih cenah dobite tople in hladne malice. Orlič je odprt vsak dan razen v nedeljo od 7 — 21 ure. Vsak dan so na voljo tele jedi:

golaž s polento	12	piščančja obara	9
golaž	10	dunajski s solato	16
vampi	10	želodčkova juha	7
		golaževa juha	7
žemljica			0,70 din
obloženi kruhek			7 din
razne solate			8 din

Kadar je odprt ribji boutique, postrežejo tudi z ribjimi jedili. Glede izbire pa še to: največja je v dopoldanskem času, vse tja do 16. ure. Popoldan pa je izbira le polovična. Sicer pa se ravna po željah gostov, le da je na jed, izbrano po želji, treba čakati nekoliko dlje.

O zabavi:

Maribor ima kot univerzitetno mesto vse premalo zabave. Poglejmo kakšne vrste zabava je mladim na voljo.

V večernih urah si večina mladih poišče zabavo v disco. Ta pa sta v Mariboru le dva, seveda, če ne štejem tistega v hotelu Slavija. Prvi je v Astoriji, v Slovenski ulici 2 in se tudi imenuje disco Astorija. Odprt je ob torkih, četrkih, sobotah in nedeljah od 19. do 23. ure. Vstopnina (všeta je konsumacija 10 din) znaša 25 din. Zaradi zasedenosti kavarne je disco v zimskem času, predvsem ob sobotah, v dancingu.

Dancing Astorija je odprt vsak dan razen torka od 24. do 4. ure; tu se lahko razvedrite ob plesu z zabavno glasbo. Vstopnina je znatno višja, saj skupaj s konsumacijo znaša 40 din.

Drugi disco je v Veliki kavarni na Glavnem trgu 1. Discoteque Zodiak je odprta v sredo, četrtek, petek in v soboto od 19.30 do 24. ure, v soboto pa celo od 02. ure zjutraj. Vstopnina je 15 din.

Zabavo s plesom lahko mnogi najdejo v Klubu mladih v Orožnovi 2. Plesi, na katerih mlade zabavajo bolj ali manj znani jugoslovanski ansambli, se začnejo ob 19. uri in trajajo do 22. ure. Klub pa mladim ne rabi samo za zabavo, temveč v njem ZSMS prireja razna tekmovanja, literarne večere, srečanja in izmenjavo dela v ZSMS z mladimi iz različnih mariborskih delovnih organizacij.

Ko sem že omenila literarne večere, ne smem pozabiti tudi na tiste aprila in maja pod naslovom: Študentske aprilske prireditve. Čeprav so aprilske, so se že nekoliko prevesile v maj. Se razume, da te igre niso samo kulturnega, marveč tudi športnega značaja.

Za študente športnike bo gotovo prišla prav informacija o športnih objektih.

V hotelu Turist je tristezno avtomatsko kegljišče. Kegljšče pa je tudi v hotelu Habakuk, le da je štiristezno.

Za tiste, ki se navdušujejo za tenis, moram omeniti teniška igrišča na športnem stadionu v Ljudskem vrtu. Bolj za razvedrilo kakor pa za rekreacijo boste preživel prosti čas na igrišču za mini-golf pri motelu Jezero na Bresternici.

Tiste, ki jih pozimi ne privabijo zasnežene pohorske planjave, ali pa tiste, ki si po prijetni smuki na Mariborskem ali Lovrenškem Pohorju zaželejo prijetne kopeli, naj seznanim s pokritimi kopališči v Mariboru.

Možje so kavalirji. Brezobzirno se kajpak pririvajo v avtobusu, vendar, kadar katera žena pade, ne hodijo po njej. — Olivia Porter

Resnično nam je težko verjeti nekemu, za kogar vemo, da bi na njegovem mestu in njegovi situaciji — lagali. — Danny Kave

Prvo pokrito kopališče je Pristan, na Koroški 33. To je sanitarno-higiensko kopališče s kabinami. Ima dva bazena (25 x 17; 17 x 10) s skakalnico (5 m), sauno, brivsko-frizerski salon, kozmetični salon, pedikerijo, bistroj in v restavracijo. Drugi bazen je v gostinskem objektu Fontana in je namenjen rekreaciji.

V zimskem času je razen smučišč na Pohorju najbolj obiskan športni objekt drsališče na športnem stadionu Tabor.

Omembe vredna je tudi TRIM steza v Betnavskem gozdu. Če kdo ne ve, kje je ta gozd, naj sede na avtobus št. 2 in izstopi na postaji, kjer je med številnimi novozgrajenimi stanovanjskimi poslopji še videti delček zelenega gozda. TRIM steza je tudi na desnem bregu Drave v Limbušu.

Za žalujoče ostale, ki pri vsemu mojemu naštevanju niso naleteli na svojo vrsto zabave ali kakršnegakoli drugega razvedrila, imam pripravljene še tele napotke:

Ste romantik? Ljubite naravo? Stopite do mestnega parka! Čudovito je urejen, le nekatere stvari mene in mnoge druge motijo. Kaj je to? me vprašate. Kar pojdite na sprehod skozi park in morda se boste tudi vi pridružili mojemu mišljenju, ki ga seveda ne bom razkrila. Če pa ste že prišli v park, si nikar ne pozabite ogledati Akvarija, ki je po bogastvu favne morskimi in sladkovodnimi globin prav gotovo eden izmed najlepših pri nas.

Postala sem že nekakšen turistični vodič po Mariboru in moje pisanje o zabavi je zašlo na nepravo pot. Da popravim napako, se bom sedaj posvetila tistim mladim, ki jih bolj kot vse drugo privlači kulturno življenje.

Dramske in operne predstave si lahko ogledate v Slovenskem narodnem gledališču Maribor, v Slovenski ulici 27. Začetek predstav je ob 19. uri oziroma ob 19.30.

Kinopredstave si lahko ogledate v petih oziroma štirih kinih, saj je kino Partizan do nadaljnjega zaradi renoviranja zaprt. Kino Partizan najdete nasproti Pokrajinskega muzeja, v Grajski ulici 5.

Ostali kinematografi so še:

Union, Prešernova 2, stoji nasproti restavracije Center. Predstave so ob 15.30, 17.45, ter ob 20. uri. Ob istem času so predstave še v kinu Udarnik, ki je na Grajskem trgu 1.

Ob Unionu je še Kino gledališče. V njem se začne predstave 15. minut kasneje kot v prejšnjih dveh kinematografih. Se pravi, da so predstave ob 15.45, 18. uri in 20.15.

Preostane nam še zadnja kino-dvorana, ta je na Pobrežju, na Ulici XIV. divizije 29. Zanimivost tega kina je začetek predstav; sta le dva dneva in sicer ob 17. uri in ob 19. uri.

Zanimivo bi bilo zvedeti, kako sta nastala prva dva človeka, toda — lepše je vedeti, kako je nastal tretji. — Peter Sellers

Kadar majmuni oponašajo vse kar vidijo, to ni moda, ampak nagon za oponašanjem. — Robert Lembke

Univerzitetna knjižnica Maribor

Prešernova ulica 1 (pri kinu Union) telefon 25851 in 25844

Ravnatelj knjižnice: Bruno Hartman, prof., tel. 27675.

Izposojevalnica je odprta od 8. do 18. ure, ob sobotah od 7. do 13.30.

Velika čitalnica je odprta od 7. do 19.30, ob sobotah od 7. do 13.30.

Časopisna čitalnica je odprta od 7. do 18. ure, ob sobotah od 7. do 13.30.

Mala čitalnica je namenjena profesorjem mariborske univerze, odprta je ob istem času kot velika čitalnica.

Vodja službe bralcem in informator: Breda Filo, prof.

V Univerzitetni knjižnici je okoli 250.000 enot knjižničnega gradiva. Knjižnica dobiva kot arhivska vso tekočo knjižno produkcijo z območja SRS, bogata pa je tudi zbirka starejših slovenskih tiskov. Iz jugoslovanske knjižne produkcije izbira predvsem strokovna in znanstvena dela ter izvorna dela pomembnih literarnih ustvarjalcev.

V posebnih zbirkah so rokopisi, glasbena dela, zemljevidi, fotografije, drobotiski, mikrofili in plošče.

Knjižnica ureja centralni katalog knjig, ki so v specialnih in strokovnih knjižnicah mariborskega območja.

Medbibliotečna izposoja posreduje iz drugih knjižnic doma in po svetu knjige in kopije člankov, ki jih v mariborskih knjižnicah ni.

Vpis:

Član knjižnice lahko postane vsaka, najmanj 15 let stara oseba. Pri knjižničarju se mora izkazati z osebno legitimacijo (tuji študentje s potnim listom) in z indeksom; dijaki srednjih, poklicnih in strokovnih šol se vpišejo s potrdilom šole o istovetnosti in o potrebi, da se včlanijo v knjižnico. Vpisnina se plačuje vsako šolsko leto, v tem letu pa se bo verjetno povečala. Z vpisom dobi član knjižnice pravico, da uporablja knjižnično gradivo doma ali v knjižnici.

KJE SO NAŠE ŠOLE...

spoznajte še POHORJE ...

... in mariborsko jezero

